

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 27-28 lutego 2018 na kierunku
„filologia rosyjska” prowadzonym
na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	10
Dobre praktyki	11
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	20
Dobre praktyki	21
Zalecenia	21
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	26
Zalecenia	26
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	29
Zalecenia	29
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	29
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	32

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Dobre praktyki	33
Zalecenia	33
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	38
Dobre praktyki	38
Zalecenia	38
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	39
Załączniki:.....	40
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	40
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	41
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	46
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	62
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	64
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	64
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	65

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Przewodniczący: o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Anna Warda, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Tadeusz Klimowicz, ekspert PKA
3. mgr inż. Małgorzata Piechowicz, ekspert ds. postępowania oceniającego
4. Bożena Ziemięwicz, ekspert ds. pracodawców
5. Wojciech Kielbasiński, ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia rosyjska” prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z autorami raportu samooceny, osobami odpowiedzialnymi za współpracę międzynarodową oraz programy wymiany studenckiej, członkami zespołów zajmujących się zapewnianiem jakości kształcenia, pracownikami odpowiadającymi za praktyki studenckie, pracownikami odpowiedzialnymi za zasoby biblioteczne i pracę biblioteki, pracownikami Biura Karier, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, przedstawicielami Samorządu Studentów oraz Studenckich Kół Naukowych, studentami, nauczycielami akademickimi, a także pracownikami odpowiedzialnymi za pomoc studentom niepełnosprawnym.

Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Filologia rosyjska
Poziom kształcenia	Studia I stopnia Studia II stopnia
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk humanistycznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo i literaturoznawstwo
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia: 180 pkt ECTS Studia II stopnia: 120 pkt ECTS
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia: Nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych Specjalność zarządzanie kulturą Translatoryka i język biznesu Studia II stopnia: Specjalność nauczycielska Translatoryka i komunikacja międzykulturowa
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia I stopnia: licencjat Studia II stopnia: magister
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	Studia I stopnia: 14 Studia II stopnia: 10
Liczba studentów kierunku	Studia I stopnia: 121 Studia II stopnia: 84
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Studia I stopnia: 2090 (grupa początkująca) 2060 (grupa zaawansowana) Studia II stopnia: 860

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Po zapoznaniu się z argumentami zawartymi w odpowiedzi Jednostki na raport z wizytacji i analizie dokumentów przesłanych przez Uczelnię, ZO PKA postanowił zmienić ocenę stopnia spełnienia kryterium drugiego – program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, podnosząc ją z „zadowalającej” na „w pełni”. Stwierdzono bowiem, że Jednostka wprowadziła postulowane zmiany w programie studiów. Zastrzeżenia podnoszone w raporcie z wizytacji zostały uwzględnione i podjęto skuteczne działania mające na celu udoskonalenie procesu kształcenia.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1

Kształcenie na kierunku *Filologia rosyjska*, studia pierwszego i drugiego stopnia, prowadzone jest na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego (UG). Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna ze Strategią rozwoju i misją Uniwersytetu Gdańskiego, przyjętą 26 września 2013 roku, wyrażoną w Statucie UG (§4 pkt. 3) i strategią Wydziału Filologicznego (WF) UG przyjętą przez Radę Wydziału UG w 7 marca 2013.

Misja i strategia Uniwersytetu Gdańskiego i Wydziału Filologicznego UG wpisana jest w koncepcję nauczania na kierunku filologia rosyjska, przede wszystkim przez dbałość o nowoczesne i atrakcyjne programy studiów, powiązanie badań naukowych z prowadzoną dydaktyką, uwzględnianie potrzeb lokalnych i uniwersalnych, kształcenie kompetentnych absolwentów oraz zacieśnianie związków z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Koncepcja kształcenia na kierunku *filologia rosyjska* na pierwszym i drugim stopniu ma na celu wykształcenie absolwenta w oparciu o atrakcyjne programy studiów, uwzględniające potrzeby rynku pracy (wprowadzenie na studiach I stopnia specjalności: zarządzanie kulturą i nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych) oraz uwzględniające badania w dziedzinach i dyscyplinach powiązanych z ocenianym kierunkiem. Na drugim stopniu studenci zainteresowani w przyszłości pracą w szkole, mogą dodatkowo wybrać specjalność nauczycielską, której ukończenie daje uprawnienia do nauczania na wszystkich poziomach kształcenia.

Wizja kształcenia ocenianego kierunku jest podporządkowana wiedzy oraz rozwijaniu kompetencji humanistycznych i komunikacyjnych, umiejętności analizy i interpretacji procesów kulturowych, literackich i językowych w perspektywie synchronicznej i diachronicznej.

Studia na kierunku filologia rosyjska przypisane są do obszaru nauk humanistycznych. Na pierwszym i drugim stopniu kształcenia studia prowadzone są w zakresie dyscyplin: literaturoznawstwo i językoznawstwo.

ZO PKA stwierdza, że w koncepcji kształcenia na kierunku filologia rosyjska uwzględnia się zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze i oczekiwania rynku pracy, co widoczne jest w obowiązujących programach kształcenia. Cechuje je urozmaiconą ofertą zajęć dydaktycznych oraz łączenie prowadzonych przez pracowników badań z treściami kształcenia. Rozwijane są też kompetencje społeczne zarówno podczas zajęć kierunkowych, jak też tych, które wprowadzają w specyfikę pracy zawodowej. Z punktu widzenia przygotowania kadr dla gospodarki i jej rozwoju najistotniejszy jest cel sformułowany przez Uczelnię jako „kształcenie studentów i doktorantów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej”.

Na pierwszym stopniu studiów na kierunku filologia rosyjska funkcjonują trzy specjalności: nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych, zarządzanie kulturą oraz język biznesu i translatoryka. Pierwsza z wymienionych specjalności została wprowadzona w roku 2017/2018 i zastąpiła dotychczasową specjalność nauczycielską. Od roku akademickiego 2017/2018 specjalność nauczycielska kończąca się uprawnieniami do nauczania na wszystkich poziomach kształcenia jest oferowana na drugim stopniu studiów obok specjalności translatoryka i komunikacja międzykulturowa. Dzięki takim zróżnicowanym ścieżkom kształcenia studenci, zarówno na studiach pierwszego, jak też drugiego stopnia, mają możliwość wyboru swoich przyszłych kompetencji zawodowych.

Dzięki współpracy z ośrodkami zagranicznymi w Moskwie, Grodnie, Kaliningradzie, Ostrawie, Granadzie, Sofii, Wilnie, Tomsku wspólnym projektem badawczym, stażom, stypendiom naukowym, konferencjom, wykładom gościnnym (visiting profesor), obustronnym konsultacjom, szkołom letnim, uczestnictwu w zajęciach dydaktycznych, proces kształcenia jest umiędzynarodowiony, a w koncepcji kształcenia uwzględniane są wzorce zagranicznych uczelni partnerskich-(metody nauczania, programy, rodzaje zajęć).

W procesie ustalania koncepcji kształcenia i planowaniu rozwoju ocenianego kierunku biorą udział interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele potencjalnych pracodawców, którzy wchodzić w skład rady programowej, przedstawiciele firm i szkół, w których studenci odbywają praktykę, a także działająca na WF Rada Biznesu) oraz interesariusze wewnętrzni – studenci i nauczyciele akademicy, którzy w jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów mają bogate doświadczenie jako tłumacze, nauczyciele języka obcego na różnych etapach nauczania i animatorzy życia kulturalnego.

Nauczyciele akademicy ocenianej jednostki mają też duży wpływ na doskonalenie koncepcji kształcenia przez hospitowanie zajęć przez kierowników jednostek, wchodzących w skład struktury ocenianego kierunku oraz merytoryczne spotkania, na których dyskutowane są problemy związane z koncepcją kształcenia na kierunku.

Prowadzone w jednostce badania naukowe pozwalają na ustawiczne poszerzanie i aktualizowanie programów kształcenia. Przyjętą praktyką jest tworzenie tematycznych seminariów magisterskich i licencjackich, sprofilowanych tak, aby studenci mogli uczestniczyć w pracach badawczych prowadzonych w jednostce przez określonego pracownika naukowego.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest skorelowana ze strategią i polityką UG dotyczącą zapewnienia jakości kształcenia. Czuwa nad nią na filologii rosyjskiej Rada Programowa działająca zgodnie z zaleceniami Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UZZJK). W jej skład wchodzi wykładowcy, doktoranci, studenci oraz interesariusze zewnętrzni.

1.2.

Badania naukowe w wizytowanej jednostce prowadzone są w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest kierunek (językoznawstwo i literaturoznawstwo). Mają one różnorodny charakter i obejmują tematykę dotyczącą piśmiennictwa staroruskiego poprzez kolejne epoki, aż do literatury najnowszej (emigracyjnej, popularnej, fantastyki, literatury pisanej przez kobiety oraz inspirowanej zachodnią filozofią ezoteryczną), literatury powszechnej, komparatywistyki kulturowej i literackiej, semiotyki kultury rosyjskiej, europejskiej i rosyjskiej filozofii oraz myśli społecznej, historii kina i teatru rosyjskiego, teorii literatury oraz metodologii badań literaturoznawczych i kulturoznawczych. W zakresie językoznawstwa natomiast badania obejmują leksykologię, frazeologię, słowotwórstwo, morfologię, semantykę i stylistykę oraz zagadnienia lingwistyki korpusowej, współczesnego dyskursu rosyjskiego, językoznawstwa

porównawczego, przekładoznawstwa, komunikacji międzykulturowej i politycznej, a także szeroko rozumianej glottodydaktyki, pragmatyki komunikacji i kognitywistyki. Kierunek badań podejmowanych przez pracowników jednostki jest zintegrowany z koncepcją kształcenia, programami studiów, efektami kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Różnorodny charakter i umiędzynarodowienie prowadzonych badań znajdują odzwierciedlenie w bogatej ofercie zajęć prowadzonych przez młodą i prężną kadrę pracowników permanentnie doskonalących swój warsztat badawczy i dydaktyczny. Na uwagę zasługują też istniejące przy Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich cztery Pracownie Badań, których członkowie (poza pracownikami ocenianego kierunku są to uczeni z innych polskich i zagranicznych ośrodków naukowych) zajmują się określonymi tematami badawczymi, w ramach których prowadzą badania nad tematem, organizują konferencje, wydają publikacje, prowadzą zajęcia dla studentów, wykorzystując wyniki swoich badań.

Do aktywności naukowej na kierunku filologia rosyjska włączani są również studenci, którzy przygotowują prace licencjackie i magisterskie, działają w studenckim kole naukowym „Łomonosow” (koło działa od 2003 r.), uczestniczą w studenckich międzynarodowych konferencjach naukowych i seminariach.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i studenci kierunku filologia rosyjska są wykonawcami kilku międzynarodowych projektów naukowych (np. projekt Instytutu Literatury Światowej Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie związany z opracowaniem archiwaliów i spuścizny L.A. Nowikowa; projekt *SCANDICA: культурные конвергенции* realizowany wspólnie z Uniwersytetem w Pietrozawodsku; interdyscyplinarny projekt badawczy Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki MNiSW pt. *Kultura polska wobec zachodniej filozofii ezoterycznej w latach 1890-1939*. W przypadku tego ostatniego projektu jego tytuł nie wskazuje jednak na związek realizowanej tematyki z dyscyplinami, do których przypisany jest kierunek.

1.3.

Efekty kształcenia na kierunku *filologia rosyjska* na pierwszym i drugim stopniu studiów zostały prawidłowo przypisane do obszaru wiedzy, dziedziny i dyscyplin naukowych (językoznawstwo, literaturoznawstwo).

Zostały one skonstruowane w taki sposób, że każdemu obszarowemu efektowi kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odpowiada od jednego do sześciu obszarowych efektów kształcenia. Efekty kierunkowe są spójne z efektami obszarowymi, w poprawny sposób definiują wiedzę w zakresie nauk humanistycznych w powiązaniu z obszarem kształcenia w zakresie filologii, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym niezbędnych do prowadzenia badań naukowych oraz na rynku pracy. Poza tym należy zauważyć, że efekty kształcenia na pierwszym i drugim stopniu są zróżnicowane, ich progresja na stopniu drugim jest widoczna.

Układ efektów kształcenia dla kierunku (stopień I i II) jest przejrzysty, logiczny i spójny. Ich obecna dość wysoka liczba: na pierwszym stopniu jest ich 55, na stopniu drugim 47 wynika z tego, że są wąsko sprecyzowane, jednak ich przypisanie do pod względem liczby do realizacji na poszczególnych przedmiotach jest prawidłowe.

Zaznaczyć przy tym należy, że ZO PKA zaobserwował brak spójności kilku kierunkowych efektów kształcenia z obszarowymi. Na przykład w efektach kształcenia na pierwszym stopniu dotyczących wiedzy do efektu obszarowego H1A_W01, który ma brzmienie: „Ma podstawową

wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk humanistycznych w systemie nauk oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej” oprócz słusznie przypisanego efektu kierunkowego K_W01: „Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w systemie nauk oraz jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej” został dodatkowo błędnie przypisany efekt kierunkowy K_W19: „Ma uporządkowaną wiedzę o historii obszaru językowego”, który niemalże w identycznym brzmieniu: „Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z historii obszaru językowego” słusznie przypisany jest jako efekt kierunkowy K_W19 do efektu obszarowego H1A_W05: „Ma podstawową wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów z innymi dziedzinami i dyscyplinami”.

Ponadto w opisie efektów kształcenia dotyczących umiejętności: do efektu obszarowego H1A_U10 dotyczącego umiejętności językowych został przypisany efekt kierunkowy K_U18, który brzmi: „Ma umiejętności językowe w zakresie języka rosyjskiego, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu przynajmniej C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Efekt ten zawyża, zdaniem Zespołu Oceniającego, możliwości przeciętnego studenta, rozpoczynającego naukę języka rosyjskiego od zera, osiągnięcia takiego poziomu znajomości języka obcego. Z opisu podanego w efektach wynika, że na wszystkich specjalnościach kierunku studenci mają w końcowym etapie osiągnąć powyższy efekt niezależnie od początkowej znajomości języka rosyjskiego lub bez niej. Biorąc pod uwagę, że większość studentów ocenianego kierunku rozpoczyna naukę języka rosyjskiego od zera i liczbę godzin przewidzianą na studiach pierwszego stopnia, osiągnięcie poziomu C1 jest nierealne dla przeciętnego studenta. Dlatego zalecane jest wpisanie osiągnięcia realnego stopnia znajomości języka rosyjskiego po pierwszym stopniu studiów dla przeciętnego studenta jako minimum B2.

Co ciekawe, w efektach kształcenia na studiach drugiego stopnia poziom znajomości języka rosyjskiego, który ma osiągnąć student określony jest na poziomie minimum C1. Jak więc wynika z opisu efektów kształcenia na pierwszym i drugim stopniu, poziom znajomości języka rosyjskiego, jaki ma osiągnąć student jest taki sam. Opis ten różni jedynie określenie przy pierwszym stopniu: „przynajmniej C1”, a przy drugim stopniu „minimum C1”. Brak w związku z tym progresji, jeśli chodzi o poziom znajomości języka na studiach drugiego stopnia. W efektach kształcenia na studiach pierwszego stopnia jest zawarta informacja o nabywaniu umiejętności językowych w zakresie dodatkowego języka obcego nowożytnego. Na kierunku studenci mają zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego, co znajduje potwierdzenie w planie studiów stopnia pierwszego.

Efekty kształcenia przypisane do specjalności nauczycielskiej (drugi stopień) zostały sformułowane prawidłowo. Odnoszą się one do umiejętności i kompetencji niezbędnych do kompleksowej realizacji zadań dydaktycznych.

W zakresie wiedzy student potrafi wykorzystać nabytą wiedzę teoretyczną z zakresu dydaktyki ogólnej, przedmiotowej oraz przygotowania psychologiczno-pedagogicznego w celu właściwego doboru metod nauczania na danym etapie edukacyjnym.

Praktyki pedagogiczne obserwacyjne i dydaktyczne są obowiązkowe, a ich opis zawiera prawidłowo sformułowane efekty kształcenia dla specjalizacji nauczycielskiej. Podsumowując, należy stwierdzić, że efekty kształcenia na specjalizacji nauczycielskiej na studiach drugiego stopnia w pełni odnoszą się do Rozporządzenia MNiSW o standardach kształcenia nauczycieli z 17.01.2012 r.

Efekty kształcenia dla praktyk zawodowych na I stopniu studiów i projektu studenckiego – przedsiębiorczy student zastępującego praktyki zawodowe na stopniu II są spójne z efektami kształcenia zdefiniowanymi dla kierunku *filologia rosyjska* na pierwszym i drugim stopniu studiów, jasne i zrozumiałe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcję kształcenia na kierunku filologia rosyjska cechuje różnorodna i ciekawa oferta proponowanych treści z zakresu takich dyscyplin naukowych, jak: językoznawstwo, literaturoznawstwo oraz elementy kulturoznawstwa. Szczególnie podkreślić trzeba wprowadzenie interesujących z punktu widzenia rynku pracy na pierwszym stopniu studiów specjalności: nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych oraz zarządzanie kulturą. Dbałość o doskonalenie jakości kształcenia odbywa się poprzez współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, kontakty międzynarodowe i powiązanie badań naukowych z dydaktyką, co wpisuje się w misję i strategię UG i WF. Pracodawcy mają ewidentnie swój udział w budowaniu i rozwijaniu koncepcji kształcenia studiów na kierunku filologia rosyjska, ponieważ ich sugestie i uwagi są uwzględniane podczas modyfikowania programów. Jest to efektem „wbudowania” całego kierunku w miejscową infrastrukturę społeczno-gospodarczą i liczne powiązania nieformalne między władzami i pracownikami naukowymi a przedstawicielami potencjalnych i faktycznych pracodawców zatrudniających absolwentów kierunku. ZO PKA pozytywnie ocenia wpływ powyższej współpracy na koncepcję kształcenia ocenianego kierunku.

Badania naukowe pracowników ocenianego kierunku prowadzone są w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest kierunek, a także kulturoznawstwa. Pracownicy uczestniczą w projektach naukowych jednostek innych uczelni krajowych i zagranicznych. Do badań naukowych wdrażani są studenci, działający w kole naukowym. Wyniki badań wykorzystywane są w procesie przygotowania programów kształcenia i w procesie dydaktycznym. ZO stwierdza, że badania naukowe prowadzone na kierunku *filologia rosyjska*, z jednym wyjątkiem: interdyscyplinarny projekt badawczy Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki MNiSW pt. *Kultura polska wobec zachodniej filozofii ezoterycznej w latach 1890-1939*, odpowiadają przypisanym do kierunku dyscyplinom wiedzy, a ich zakres umożliwia realizację kierunkowych efektów kształcenia.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku są, (poza kilkoma przypadkami opisanymi szczegółowo w Kryterium 1.3) spójne z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych, sformułowane w sposób zrozumiały. Uwzględniają zdobywanie przez studentów podstawowej lub pogłębionej (w zależności od poziomu studiów) wiedzy, umiejętności, osiągnięcia określonej dla danego poziomu znajomości języka rosyjskiego. Należy wprowadzić korektę, dotyczącą poziomu osiągnięcia znajomości języka rosyjskiego na poziomie B2 zamiast C1 na pierwszym stopniu studiów) oraz stosownych kompetencji społecznych niezbędnych w dalszej edukacji lub w pracy zawodowej.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Należy skorygować osiągnięty stopień znajomości języka rosyjskiego na poszczególnych stopniach do B2 na pierwszym stopniu i C1 na stopniu drugim.
2. Zapewnić spójność kierunkowych efektów kształcenia z obszarowymi efektami kształcenia, poprzez prawidłowe odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do efektów obszarowych.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Kierunek filologia rosyjska oferuje studentom pierwszego stopnia trzy specjalności (nauczycielską, zarządzanie kulturą, translatoryka i język biznesu). Od roku akad. 2017/2018 specjalność nauczycielska jest realizowana tylko na studiach drugiego stopnia, natomiast na studiach pierwszego stopnia zastąpiła ją specjalność: *Nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych*. Program studiów na obu poziomach kształcenia ma charakter modułowy. Składa się z grupy przedmiotów obligatoryjnych, specjalizacyjnych i fakultatywnych. Na pierwszym stopniu studiów moduł przedmiotów obligatoryjnych dzieli się na grupy treści ogólnych, podstawowych i kierunkowych. Moduł treści specjalizacyjnych dzieli się na grupy treści związanych z jedną z trzech specjalności (nauczycielską, zarządzanie kulturą, translatoryka i język biznesu w planach studiów do r. akad. 2016/2017 i nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych, zarządzanie kulturą, translatoryka i język biznesu w siatce od r. akad. 2017/2018).

ZO PKA stwierdził zgodność oferowanych przez kierunek *filologia rosyjska* treści programowych z aktualnym stanem wiedzy oraz praktyki badawczej w obszarze wiedzy odpowiadającej obszarowi kształcenia, do którego jest przypisany kierunek, a także w dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku oraz z badaniami naukowymi prowadzonymi w dziedzinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem w jednostce odpowiedzialnej za ten kierunek.

Kształcenie na studiach stacjonarnych I stopnia obejmuje sześć semestrów, przy czym dla ukończenia studiów niezależnie od wybranej specjalności należy zdobyć 180 punktów ECTS. Liczba godzin dydaktycznych na każdej specjalności pierwszego stopnia wynosi 2060/2090 (różnica 30 godzin wynika ze zwiększonej o 30 godzin liczby zajęć z praktycznej nauki języka rosyjskiego dla studentów, którzy uczą się języka rosyjskiego od zera). W ocenie ZO PKA studenci zaczynający się uczyć języka od zera, mają szansę uzupełnić kompetencje językowe, osiągając zakładany dla przeciętnego studenta poziom znajomości języka rosyjskiego.

W planie studiów I stopnia zostały uwzględnione moduły związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie językoznawstwa i literaturoznawstwa w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS przypisanych do kierunku, służące zdobywaniu przez studenta podstawowych umiejętności dotyczących prowadzenia badań naukowych, zajęcia z przedmiotów z obszaru nauk społecznych (w każdej z oferowanych specjalności), zajęcia z drugiego języka obcego (90 godzin), zajęcia z wf i technologii informacyjnych. Zostały też uwzględnione zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego.

Widoczne jest powiązanie działalności badawczej pracowników i procesu dydaktycznego. Pracownicy na bieżąco włączają tematykę podejmowanych badań naukowych do

prowadzonych zajęć i proponują nowe, oryginalne moduły zajęciowe związane przede wszystkim z tematyką prac licencjackich i magisterskich. Na uwagę zasługują „Warsztaty kreatywnego myślenia”, które odbywają studenci studiów pierwszego stopnia (I rok, sem. zimowy), obejmujący 4 bloki tematyczne. Zajęcia składają się z części teoretycznej i praktycznej) i przygotowują studentów I roku do pracy nad określonym tematem. Do prowadzenia zajęć związanych ze specyfiką danej specjalności (zawodową) zatrudniani są pracownicy z innych wydziałów (ekonomicznego, prawa, administracji).

Na studiach drugiego stopnia do roku akad. 2016/2017 bez podziału na specjalizacje; od r. akad. 2017/2018 istnieją dwie specjalności: translatoryka i komunikacja międzykulturowa oraz specjalność nauczycielska. Podobnie jak na stopniu pierwszym, układ przedmiotów również ma charakter modułowy. Pierwszy z nich stanowi grupa treści kierunkowych, następne to praktyczna nauka jęz. rosyjskiego, grupa przedmiotów związanych z jedną ze specjalności (2017/2018), w planie studiów z lat wcześniejszych - przedmioty fakultatywne, fakultatywna specjalność nauczycielska. W planie studiów z r. akad. 2017/2018 grupa treści kierunkowych została poszerzona o przedmiot lingwistyka polityczna, który realizuje kierunkowe efekty kształcenia, odzwierciedla badania naukowe pracowników ocenianego kierunku i jest związany z tematami realizowanych na kierunku prac magisterskich.

Liczba godzin dydaktycznych na drugim stopniu (we wszystkich planach studiów) wynosi 860. Plan studiów oraz przewidziany wymiar godzin dla studiów pierwszego i drugiego stopnia nie budzi zastrzeżeń. Liczba godzin dydaktycznych do zrealizowania w czasie toku studiów obu stopni jest wyważona i nie stanowi obciążenia dla studentów, dając im możliwość pracy własnej w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych.

W planach studiów dla I i II stopnia studiów wymiar godzinowy, szacowany nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów kształcenia (mierzony liczbą punktów ECTS przyporządkowanych do programu) dla poszczególnych modułów i przedmiotów oraz sekwencja przedmiotów w planie studiów są właściwe.

Na wszystkich specjalnościach pierwszego stopnia (poza specjalnością nauczycielską) studenci odbywają praktyki zawodowe w wymiarze 80 godzin. Na drugim stopniu w zależności od wyboru specjalności, realizują praktyki pedagogiczne lub realizują projekt zastępujący praktyki zawodowe.

W planie studiów II stopnia zostały uwzględnione moduły związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie językoznawstwa i literaturoznawstwa w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS przypisanych do kierunku, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionych umiejętności badawczych, zajęcia z przedmiotów z obszaru nauk społecznych (w obu oferowanych specjalnościach), zajęcia z wf i narzędzi informatycznych w lingwistyce.

Widoczne jest powiązanie działalności badawczej pracowników i procesu dydaktycznego. Pracownicy na bieżąco włączają tematykę podejmowanych badań naukowych do prowadzonych zajęć i proponują nowe, oryginalne moduły zajęciowe związane z tematyką prac magisterskich. Do prowadzenia zajęć związanych ze specyfiką danej specjalności (zawodową) zatrudniani są pracownicy z innych wydziałów (ekonomicznego, prawa, administracji).

Dobór przedmiotów na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest właściwy, natomiast ich kolejność i rozmieszczenie w kilku przypadkach budzi zastrzeżenia.

Zespół Oceniający zauważył nieodpowiednie rozmieszczenie przedmiotów na studiach drugiego stopnia na obu specjalnościach: *translatoryka i komunikacja międzykulturowa* i na

specjalności nauczycielskiej. Jak wynika z planów studiów, na drugim roku tych studiów w semestrze czwartym studenci mają tylko seminarium magisterskie (30 godz., 27 ECTS) i praktyki zawodowe (80 godz., 3 ECTS) lub praktykę pedagogiczną (120 godz., 3 ECTS). Brakuje w tym semestrze zajęć z praktycznej nauki języka rosyjskiego lub innych przedmiotów, dzięki którym student mógłby doskonalić swoją znajomość języka rosyjskiego i mieć kontakt z tym językiem w ilości większej niż zajęcia seminaryjne (2 godziny tygodniowo). Oprócz tego ZO PKA stwierdza, że jest to wyraźne przeszacowanie punktów ECTS i wskazuje jednocześnie, że we wcześniejszych semestrach ma w związku z tym miejsce znaczące niedoszacowanie nakładu pracy studenta. Efektem jest też spiętrzenie zajęć w semestrach 1-3, skutkujące rozkładem zajęć niezgodnym z zasadami higieny pracy (np. zajęcia dla I roku studiów drugiego stopnia w poniedziałek i środę odbywają się od 8.00 do 16.30, we wtorek od 9.45 do 16.30, w czwartek od 9.45 do 13.00, a w piątek zajęć nie ma w ogóle). Jednostka tłumaczy to prośbami studentów, którzy podejmują pracę zarobkową.

Również jeśli chodzi o specjalność nauczycielską realizowaną od roku 2017/2018 tylko na drugim stopniu studiów, która zgodnie z deklaracją ocenianej jednostki oferuje wachlarz uprawnień na wszystkich poziomach kształcenia ZO PKA zauważył, że oceniana jednostka nie realizuje prawidłowo standardów kształcenia nauczycieli. Nieprawidłowości dotyczące specjalności nauczycielskiej stwierdzono również na studiach I i II stopnia, które już wygasają (plan studiów 2015/2016, 2016/2017), ale w dalszym ciągu realizują jeszcze kształcenie nauczycieli. Jednostka nie spełnia standardów kształcenia nauczycieli, ponieważ:

- 1) w planie studiów 2016/17 nie przewidziane są treści związane z realizacją komponentu 2 modułu: przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne na danym etapie edukacyjnym lub etapach edukacyjnych w wymiarze minimum 60 godzin.
- 2) plan studiów w kompetencji 2 modułu 3: dydaktyka przedmiotu na danym etapie lub etapach edukacyjnych przewiduje się 75 godzin, zamiast minimum 90.
- 3) w planie studiów drugiego stopnia edycji 2017/2018 jednostka nie realizuje standardu kształcenia w zakresie liczby punktów ECTS przyporządkowanych do modułu 3, przeznaczając na jego realizację 11 ECTS zamiast minimum 15.

W przypadku gdy w jednostka na studiach II stopnia daje uprawnienia do nauczania na wszystkich etapach edukacyjnych to minimalny czas określony standardami kształcenia nie daje możliwości realizacji wszystkich treści odnoszących się do komponentu 2 modułów 2 i 3 i powinien w tym zakresie zostać co najmniej podwojony zarówno w odniesieniu do zajęć prowadzonych w uczelni, jak i praktyki pedagogicznej i dydaktycznej, które powinny być przeprowadzone dla każdego etapu edukacyjnego, dla którego student utrzymuje uprawnienia do nauczania, z uwzględnieniem nowego ustroju szkolnego wprowadzonego reformą z 2017 roku. Za niewłaściwe należy ocenić realizację zajęć z zakresu pedagogiki i psychologii wyłącznie w formie wykładowej. Nie zakłada ona aktywnej roli studenta w procesie kształcenia i nie daje możliwości kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych określonych w standardach kształcenia nauczycieli.

Zgodnie ze standardem w planie zajęć specjalności nauczycielskiej jest przedmiot emisja głosu (30 godz.) i Narzędzia informatyczne w lingwistyce, który obowiązuje wszystkich studentów kierunku na I roku studiów drugiego stopnia.

Na wszystkich (poza nauczycielską) specjalnościach pierwszego stopnia studenci odbywają praktyki zawodowe w wymiarze 80 godzin. Na drugim stopniu w zależności od wyboru

specjalności, realizują praktyki pedagogiczne lub realizują projekt zastępujący praktyki zawodowe. Praktyki zawodowe na studiach I st. odbywane są na II lub III roku studiów. Zasady ich organizacji i odbywania opisane są w regulaminie praktyk, dostępnym również na podstronie internetowej Instytutu Rusycystyki i Studiów Wschodnich. Student odbywa praktyki we wskazanej przez siebie placówce. Praktyki mogą być realizowane w instytucjach, przedsiębiorstwach, biurach tłumaczeń oraz innych firmach, które umożliwiają studentowi, w ramach powierzonych obowiązków, kontakt z językiem rosyjskim (w mowie i piśmie). Od praktykodawców oczekuje się wykonania następujących zadań: 1) zapoznanie studenta ze specyfiką placówki, 2) włączenie studenta w tok życia i pracy placówki, 3) zapoznanie studenta z prowadzeniem dokumentacji, 4) obserwacja wszystkich czynności wykonywanych przez studenta, omawianie ich i wystawianie ocen, 5) stosowanie wysokich wymogów wobec praktykantów, aby zamierzone cele praktyki zostały osiągnięte.

Program praktyk zostaje uzgodniony przez studenta z opiekunem praktyki i przedłożony do akceptacji opiekunowi praktyk ze strony Uczelni, a jego realizacja zostaje potwierdzona czytelną pieczęcią placówki i podpisem opiekuna praktyki. Dziennik praktyk jest uniwersalny i przewiduje wpisanie realizowanych zadań. Ocena przebiegu praktyki przewiduje zdecydowanie przez pracodawcę, czy osiągnięte zostały (tak/nie) zakładane efekty kształcenia, opisane na potrzeby praktykodawcy i studenta (inaczej przedstawione są w sylabusach) jako:

- Umiejętność wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce
- Umiejętność pracy i komunikacji w zespole
- Umiejętność efektywnego organizowania swojej pracy
- Umiejętność rozwiązywania przydzielonych zadań
- Kreatywność w realizowaniu powierzonych zadań
- Umiejętność radzenia sobie w trudnych, stresujących sytuacjach
- Postępy w zakresie działań praktycznych
- Programy praktyk pozwalają na osiągnięcie tak sformułowanych efektów kształcenia.

Student może ubiegać się o uznanie praktyki zawodowej na podstawie: prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej, uczestnictwa w stażach, wolontariatu w instytucji publicznej lub organizacji pozarządowej, jeśli charakter wykonywanej pracy jest zgodny z kierunkiem studiów i gwarantuje uzyskanie odpowiednich umiejętności praktycznych.

Na kierunku filologia rosyjska I st. praktykom przyporządkowano 7 pkt ECTS, II st. – 3 pkt. Dla specjalności nauczycielskiej przewidziano 150 g. praktyki pedagogicznej, w tym 120 g. praktyki językowej i 30 g. praktyki psychologiczno-pedagogicznej, przyznając 3 pkt. ECTS. Praktyka pedagogiczna z języka rosyjskiego odbywa się w szkołach i placówkach oświatowych na odpowiednim poziomie kształcenia. Studenci studiów II stopnia odbywają praktykę w szkołach podstawowych z oddziałem przedszkolnym (10h), gimnazjach (20h) i szkołach ponadgimnazjalnych (90h). Praktyki można realizować w szkołach niezależnie od tego, czy są to szkoły państwowe, społeczne czy prywatne; muszą jednak posiadać uprawnienia szkoły publicznej. Dokumentem odzwierciedlającym przebieg praktyk jest *Dziennik praktyk*, obejmujący szczegółowy plan praktyki, szczegółowe konspekty lekcji prowadzonych samodzielnie, ocenione przez nauczyciela-opiekuna oraz konspekty lekcji hospitowanych. Zaliczenie praktyk realizuje się na podstawie pisemnej opinii opiekuna praktyk z ramienia szkoły (formularz oceny przebiegu praktyki studenckiej znajduje się na stronie Wydziału

Filologicznego UG) i dokumentacji praktyk (dzienniczek praktyki studenckiej - formularz również znajduje się na stronie Wydziału Filologicznego UG).

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna odbywa się w szkołach i placówkach oświatowych na odpowiednim poziomie kształcenia. Studenci studiów II stopnia odbywają praktykę psychologiczno-pedagogiczną w szkołach podstawowych z oddziałami przedszkolnymi (10h), w gimnazjach (10h) i w szkołach ponadgimnazjalnych (10h). Studenci, którzy ukończyli specjalizację nauczycielską na studiach I stopnia odbywają praktykę psychologiczno-pedagogiczną w wymiarze 30h, w gimnazjach (15h) i w szkołach ponadgimnazjalnych (15h). Miejsca praktyk nie podlegają dodatkowej weryfikacji, ale w trakcie rozmów i spotkań ustalono, że współpraca z osobami odpowiedzialnymi w miejscach odbywania praktyk odbywa się na zasadach formalnych (podpisywanie porozumienia) i nieformalnych (kontakty osobiste lub telefoniczne), pozwalających na ocenę praktykodawców. Miejsca te umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w powiązaniu ze specjalnością wybraną przez studenta. Programy praktyk powstają w konsultacjach między praktykodawcą a praktykobiorecą. Na podstawie sprawdzonej próby dzienniczek praktyk (10 szt.) można potwierdzić, iż programy praktyk pozwoliły na realizację wyżej zacytowanych efektów kształcenia.

W związku z realizacją kształcenia nauczycieli od roku akad. 2017/2018 tylko na drugim stopniu studiów, liczba godzin praktyk pedagogicznych i dydaktycznych powinna być co najmniej podojona, jeśli jednostka chce dawać uprawnienia do nauczania na wszystkich etapach edukacyjnych.

Harmonogram zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku nie zawsze zgodny jest z zasadami higieny procesu nauczania. Zajęcia na studiach pierwszego stopnia w niektóre dni tygodnia są tak zaplanowane, że studenci mają po 5-6 par zajęć (każda para to 1,5 godz.) z dzielącym je kwadrans akademickim, który nie wystarcza na to, by spożyć posiłek (np. studia pierwszego stopnia: I rok, sem. letni, zajęcia w poniedziałki, wtorki i środy; II rok, zajęcia we wtorki i środy; III rok, zajęcia w poniedziałki). Taka duża liczba zajęć dydaktycznych w jednym dniu (bez przerw na posiłek czy krótki odpoczynek) powoduje, że studenci pracują nieefektywnie i są zmęczeni. Z rozmów ZO z odpowiedzialnymi za kierunek wynikało, że jest to na prośbę studentów, ale kierownictwo jednostki powinno jednak brać pod uwagę efektywność pracy i higienę procesu nauczania, jako kluczowe.

Na podstawie analizy sylabusów, wykazu zalecanej literatury oraz w wyniku hospitacji zajęć można skonkludować, że treści programowe realizowane na specjalnościach kierunku *filologia* są kompleksowe, różnorodne i aktualne. Umożliwiają one osiągnięcie większości efektów kształcenia (z wyjątkiem osiągnięcia stopnia znajomości języka obcego na specjalnościach, na których studenci uczą się języka obcego od zera, gdzie możliwe jest osiągnięcie odpowiednio do stopnia studiów poziomu znajomości języka B2 / C1, a nie C1 / C2) (co już zostało napisane i umotywowane wyżej przez ZO PKA).

Programy studiów kierunku *filologia rosyjska* uwzględniają moduły zajęć do wyboru w wymiarze przekraczającym 30% punktów ECTS, które student musi uzyskać, by otrzymać właściwe kwalifikacje. Składają się na nie moduły specjalnościowe, wykłady fakultatywne, wychowanie fizyczne, seminaria dyplomowe. Na pierwszym stopniu ich łączna suma wynosi to 57 ECTS, na drugim – 71 ECTS.

Stosowane metody kształcenia, zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych oraz trafność ich doboru są właściwe. Motywują one studentów do aktywnego udziału w procesie uczenia się.

Harmonogram zajęć dydaktycznych udostępniany jest z odpowiednim wyprzedzeniem. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag odnoszących się do planu zajęć dydaktycznych. Ewentualne zmiany w harmonogramie są na bieżąco konsultowane.

Studentom niepełnosprawnym zapewniane są odpowiednie warunki do studiowania, mogą oni dostosować metody kształcenia do swoich potrzeb. Wydział dysponuje specjalistycznym sprzętem, który pozwala na aktywne uczestnictwo osób z dysfunkcją wzroku w zajęciach dydaktycznych.

Wsparcie udzielane studentom ze strony nauczycieli akademickich w procesie uczenia się zostało ocenione pozytywnie. Zarówno w czasie zajęć dydaktycznych, jak i podczas licznych dyżurów oraz konsultacji przedstawicielom tej grupy interesariuszy wewnętrznych udzielana jest pomoc. Możliwa jest również komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej. Terminy dyżurów oraz konsultacji dostosowane są do oczekiwań studentów.

Studenci posiadają informacje o możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Gdańskiego, studenci niepełnosprawni, samodzielnie wychowujący dzieci, studiujący na dwóch lub więcej kierunkach studiów, studiujący wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów lub specjalnościach, odbywający część studiów w uczelni zagranicznej, odbywający praktyki na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, przypadających w okresie roku akademickiego i trwających ponad 1 miesiąc oraz objęci innymi szczególnymi przypadkami, mają możliwość studiowania według indywidualnego programu studiów. Mogą oni uczęszczać na zajęcia wybranej grupy zajęciowej oraz składać egzaminy w indywidualnie ustalonym terminie.

2.2.

Jak wynika z raportu ocenianego kierunku, rozmów z pracownikami oraz przedstawionej do wglądu ZO PKA dokumentacji, zakres i poziom założonych przez oceniany kierunek efektów kształcenia jest systematycznie weryfikowany przez prace etapowe, egzaminacyjne, egzaminy ustne, referaty, prezentacje, projekty, dzienniki praktyk.

Z rozmów ZO z nauczycielami akademickimi i studentami wynika, że pracownicy informują studentów na pierwszych zajęciach o kryteriach zaliczania przedmiotu oraz o przypisanych mu efektach kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które są zgodne z sylabusami przedmiotów dostępnymi za pomocą internetowego portalu studenta. Na dużej części prac etapowych przedstawionych ZO były umieszczone kryteria oceny, skala ocen, zaznaczone błędy, i wystawiona ocena. Wśród zweryfikowanych przez ZO PKA prac etapowych były jednak i takie, które nie zawierały kryteriów oceny i skali ocen. Czasami kryteria oceny były dołączone na jednej kartce do wszystkich prac. Niektóre prace etapowe nie zostały w ogóle poprawione, lecz zawierały informacje typu: za!, dopytać, nz, konsultacje. Prawidłowa archiwizacja prac etapowych jest ważna nie tylko w przypadku wyjaśnienia spraw spornych, czy udokumentowania przeprowadzonego zaliczenia/egzaminu, ale przede wszystkim dla podnoszenia jakości kształcenia poprzez informację cenną dla nauczyciela/i prowadzących zajęcia w kolejnych latach. Prace etapowe przechowywane są (w wersji papierowej lub elektronicznej przez rok od zakończenia realizacji przedmiotu).

Obowiązujące na ocenianym kierunku zasady dyplomowania są określone w Regulaminie Studiów UG i dotyczą sposobu i zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego, zasad przygotowania i oceny prac dyplomowych, wymagań formalnych i merytorycznych, które oceniają osoby pełniące funkcję promotora i recenzenta. ZO PKA nie znalazł w przedstawionej przez oceniany kierunek dokumentacji informacji na temat tego, czy tematy prac są zatwierdzane np. na Radzie Instytutu oraz stwierdza brak informacji dotyczących standardów

dla prac licencjackich i magisterskich w zakresie wymagań formalnych i stopnia badawczego zaawansowania. Z przeglądu prac licencjackich i magisterskich przez ZO PKA wynika, że wśród sprawdzonych przez ekspertów prac były takie, których temat nie odnosił się do dyscypliny, do której przypisane zostały efekty kształcenia oraz takie, których temat nie był zgodny ze strukturą pracy (por. opis prac dyplomowych). Oprócz tego ZO PKA zauważył, że część recenzji była schematyczna, jednozdaniowa, bardzo lakoniczna lub zawierała streszczenie pracy, a nie merytoryczną ocenę. Zdarzały się też recenzje zawyżone.

Umiejętności praktyczne studentów ocenianego kierunku są weryfikowane przez wykonywanie czynności przez studenta w warunkach symulowanych, przygotowanie tłumaczeń z języka polskiego na obcy i z języka obcego na język polski, wykonanie projektu. Umiejętności kognitywne, takie jak analiza, ocena, synteza są weryfikowane poprzez różnego rodzaju prace pisemne w języku rosyjskim. Weryfikacja kompetencji społecznych odbywa się poprzez dyskusje, warsztaty, symulacje, obserwację bezpośrednią, udział w imprezach uczelnianych promujących kulturę.

Ewaluacji podlega również uczestnictwo w praktykach zawodowych (szczegółowy opis wyżej). Opiekun praktyk dokonuje analizy zakładanych i uzyskanych efektów z realizacji praktyk, która obejmuje: monitorowanie przebiegu praktyk, w tym ich korelacji z kierunkiem studiów, właściwą organizację praktyk zharmonizowaną z procesem kształcenia, system kontroli praktyk i ich zaliczania, uwzględnienie przy zaliczaniu praktyk przez studenta oceny pracodawców. Dobrze byłoby wrócić do zwyczaju nadzoru nad praktykami pedagogicznymi na specjalności nauczycielskiej od strony metodycznej w wykonaniu pracownika naukowego, przynajmniej w początkowym okresie praktyk. ZO PKA pozytywnie ocenił narzędzia, przy pomocy których dokonuje się oceny praktyki. Stwierdził, że odnoszą się one do efektów kształcenia sformułowanych dla praktyk i umożliwiają ich weryfikację.

ZO uzyskał od kierownictwa ocenianej jednostki informację, że nikły procent studentów ocenia zajęcia i osobę prowadzącą w ankietach internetowych. ZO PKA zauważył, że studenci nie mają informacji zwrotnej dotyczącej wyników ankiet.

Chociaż ZO PKA zauważył pewne nieprawidłowości w archiwizacji prac etapowych, studenci mają pozytywną opinię na temat rzetelności oraz bezstronności egzaminatorów. Po sesji egzaminacyjnej odbywają się konsultacje, podczas których mogą oni uzyskać informację zwrotną na temat stopnia osiągniętych efektów kształcenia.

Studentom znane są zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych ze sprawdzeniem i oceną efektów kształcenia oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowości przebiegu egzaminu lub oceny jego wyników, mogą ubiegać się o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego.

2.3.

Rekrutacja na pierwszy stopień studiów odbywa się na podstawie Uchwały Senatu UG, która wskazuje trzy kategorie przedmiotów stanowiących podstawę rankingu dla kandydatów z nową maturą, w tym dwa wymagane (język polski i język obcy nowożytny, ze zróżnicowaną wagą w zależności od poziomu egzaminu maturalnego) i 1 przedmiot do wyboru spośród: historia, historia sztuki, drugi język obcy nowożytny, język mniejszości narodowych i etnicznych, język regionalny, WOS, geografia, matematyka. Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia jest konkurs świadectw. Szczegółowe zasady rekrutacji są zawarte w Ustawie Senatu UG, są one przejrzyste i systemowo jednolite dla wszystkich kandydatów.

O przyjęcie na studia drugiego stopnia mogą ubiegać się absolwenci studiów wyższych pierwszego stopnia z wykładowym językiem rosyjskim. Podstawowym kryterium

kwalityfikacyjnym dla absolwentów studiów wyższych z wykładowym językiem rosyjskim jest ocena na dyplomie, natomiast dodatkowo uwzględnia się średnią ocen. Absolwenci innych kierunków studiów wyższych muszą napisać egzamin sprawdzający znajomość języka rosyjskiego, kolejno brana pod uwagę jest ocena na dyplomie oraz średnia ocen. Zasady rekrutacji kandydatów są spójne i przejrzyste oraz umożliwiają dobór odpowiednich kandydatów na studia.

Okresem rozliczeniowym na WF jest semestr. Warunkiem zaliczenia kolejnego etapu studiów semestru jest spełnienie wymagań określonych w programie studiów (uzyskanie zaliczeń, pozytywnych ocen z egzaminów, wymaganej liczby punktów ECTS oraz zakładanych efektów kształcenia). Regulamin Studiów (§27, ust. 1 i 2) określa przypadki uznania przez dziekana zaliczonych już zajęć oraz uzyskanych i udokumentowanych efektów kształcenia i punktów ECTS (w przypadkach powtarzania przedmiotu, wznowienia studiów, udziału w programie wymiany studenckiej, zaliczenia przedmiotu na innym kierunku bądź w innej uczelni). Podczas uznawania zajęć za zaliczone dziekan bierze pod uwagę zbieżność efektów kształcenia, liczbę punktów ECTS przypisanych do przedmiotów, brak różnic w treściach programowych, formę i wymiar zajęć oraz formę ich zaliczenia.

Proces dyplomowania jest opisany w Regulaminie Studiów UG. Zgodnie z §29, ust. 2 student przygotowuje pracę dyplomową i po jej złożeniu zdaje egzamin dyplomowy. Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy stanowią część programu studiów, w tym planu studiów, w ostatnim okresie rozliczeniowym. Na ocenianym kierunku studenci przygotowują pracę licencjacką lub magisterską w języku rosyjskim zarówno pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, jak też stopień doktora. Zdarzają się też przypadki (co ZO PKA zauważył na podstawie losowo wybranych prac licencjackich), że wszystkie osoby z komisji przyjmującej egzamin dyplomowy miały tylko stopień doktora. Regulamin Studiów w § 30 pkt 2, odnosząc się do prac magisterskich stwierdza, że „w przypadku, gdy promotor posiada stopień naukowy doktora, recenzent powinien posiadać tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub być profesorem wizytującym” oraz § 31 pkt 2 „Przynajmniej jeden z członków komisji egzaminu dyplomowego magisterskiego posiada tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub jest profesorem wizytującym”. Brak jest informacji na temat kształtu składu komisji przy obronie prac licencjackich. Na egzaminie licencjackim i magisterskim (odbywa się on w języku rosyjskim) student odpowiada na trzy pytania: jedno z zakresu pracy i dwa z zakresu specjalności i dyscypliny, a jakiej powstała praca.

Liczba studentów filologii rosyjskiej na wszystkich latach studiów podlega okresowemu monitorowaniu (minimum raz w semestrze). Analizowany jest również poziom liczby studentów rezygnujących ze studiów w pierwszym okresie rozliczeniowym.

Studenci kierunku filologia rosyjska posiadają wiedzę na temat funkcjonowania systemu antyplagiatowego na Uniwersytecie Gdańskim. Znane im są również zasady zaliczania kolejnych etapów studiów oraz uznawania efektów kształcenia.

Potwierdzanie efektów uczenia się uzyskiwanych poza uczelnią zostało określone w Uchwale Senatu UG nr 28/15 z dnia 26 marca 2015 r. Przyjęte w nich zasady dotyczą warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się oraz sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikującej efekty uczenia się. Przebieg procedury potwierdzania efektów kształcenia, rola

pracowników Biura Jakości Kształcenia, zadania Konsultanta, Asesora i Komisji Weryfikacyjnej są umieszczone na stronie internetowej UG (www.jakoscksztalcenia.ug.edu.pl). Dostępny jest tam również wzór Wniosku Aplikacyjnego. Na filologii rosyjskiej dotychczas nie było zgłoszeń kandydatów ubiegających się o potwierdzenie ich kwalifikacji uzyskanych poza uczelnią.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Oceniana jednostka stara się sprostać zmianom, zachodzącym w Szkolnictwie Wyższym i otoczeniu społeczno-gospodarczym poprzez tworzenie nowych specjalności, dokonywanie zmian w planach studiów, sylabusach, weryfikację treści nauczania i dostosowanie ich do rynku pracy i oczekiwań studentów. Troska pracowników ocenianego kierunku o studentów przeniosła się też na harmonogram zajęć, który jest ustalany zgodnie z oczekiwaniami pracujących zawodowo studentów, a nie w zgodzie z higieną procesu nauczania. W rezultacie zbyt duże obciążenie zajęciami w niektóre dni tygodnia powoduje nieefektywną pracę studentów na zajęciach.

Zaplanowana przez oceniany kierunek liczba godzin z PNJR na pierwszym stopniu dla grupy rozpoczynającej naukę od zera jest tylko o 30 godzin wyższa od liczby godzin z tego przedmiotu, planowanej dla grupy zaawansowanej.

Na drugim stopniu studiów nie ma zajęć z drugiego języka obcego, co powoduje mniejsze możliwości absolwentów kierunku na rynku pracy. Na drugim stopniu studiów w 4 semestrze ZO PKA zauważył nieodpowiednie rozmieszczenie przedmiotów, czego rezultatem jest niedoszacowanie nakładu pracy studenta we wcześniejszych semestrach.

ZO PKA stwierdza, że oceniana jednostka nie spełnia standardów kształcenia nauczycieli, ponieważ w planie studiów nie uwzględniła przygotowania psychologiczno-pedagogicznego na danym etapie edukacyjnym w wymiarze 60 godzin, oferuje mniejszą niż przewidywana standardem liczbę godzin dydaktyki przedmiotu na danym etapie edukacyjnym (75 zamiast 90), liczba punktów ECTS przyporządkowanych do modułu 3 wynosi 11 ECTS zamiast minimum 15. Poza tym jednostka w nowym planie studiów realizowanym od roku 2017/18 oferuje kształcenie nauczycieli tylko na stopniu drugim i mimo to nie zwiększa, co najmniej o połowę, liczby zajęć, które przygotowują do kształcenia nauczycieli na każdym etapie edukacyjnym. Dotyczy to również praktyki pedagogicznej i dydaktycznej.

Na kierunku filologia rosyjska stosowane są różnorodne metody sprawdzania i oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, dostosowane do specyfiki poszczególnych przedmiotów bądź modułów zajęć. Zasady archiwizacji osiągnięć studentów powinny ulec weryfikacji. Dotyczy to prac etapowych (zamieszczenie kryteriów oceny, skali ocen, zaznaczanie błędów, opis lub umotywowanie oceny) oraz prac dyplomowych (zatwierdzanie tematów na Radzie Instytutu, dbałość o to, by tematy prac odpowiadały ich zawartości, uważniejsze lektury prac dyplomowych połączone ze wskazywaniem błędów językowo-stylistycznych, zwracanie przez opiekuna pracy i recenzentów uwagi na poprawność zapisów bibliograficznych i aktualność bibliografii, rzetelnějšíe recenzje dotyczące merytorycznej oceny pracy).

Zasady rekrutacji zostały sformułowane przejrzysto i są dostępne na stronach internetowych Uczelni i Wydziału Filologicznego. Przyjęte zasady są obiektywne i gwarantują równe szanse wszystkim kandydatom.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Zapewnić spójność kierunkowych efektów kształcenia z obszarowymi efektami kształcenia poprzez prawidłowe odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do efektów obszarowych.
2. Skorygować w opisie efektów kształcenia stopień znajomości języka rosyjskiego osiąganą po pierwszym stopniu studiów na B2 (w chwili obecnej w efektach kształcenia na obu poziomach kształcenia jest zapisany poziom C1).
3. Wprowadzić do planów studiów drugiego stopnia zajęcia z drugiego języka obcego, które przygotowałyby studentów do zdania egzaminu z tego języka na poziomie B2.
4. Zweryfikować plany studiów dotyczące kształcenia nauczycieli (wprowadzić nieuwzględnione w planach studiów zajęcia z przygotowania psychologiczno-pedagogicznego na danym etapie lub etapach edukacyjnych w wymiarze min. 60 godzin; zwiększyć liczbę zajęć z dydaktyki przedmiotu na danym etapie lub etapach edukacyjnych z 75 do min. 90 godzin; zweryfikować liczbę punktów ECTS przyporządkowanych do modułu 3 z 11 ECTS do min. 15 ECTS; zwiększyć liczbę godzin praktyki pedagogicznej i dydaktycznej co najmniej o połowę).
5. Ulepszyć procedury oceny i archiwizacji prac etapowych i egzaminacyjnych poprzez opatrzenie prac arkuszami informującymi o kryteriach oceny, skali ocen, zasadności oceny (uwagami) i zbiorczymi wnioskami umożliwiającymi doskonalenie sposobów kształcenia w kolejnych latach.
6. Zatwierdzać tematy prac dyplomowych na zebraniach Rady Instytutu.
7. Staranniej sporządzać recenzje prac dyplomowych, uwzględniając w nich ich ocenę merytoryczną.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Działania systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia zostały sformułowane w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia Uniwersytetu Gdańskiego, którego procedury wdrażane są na poziomie kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym poprzez działania Wydziałowego Zespołu do spraw Zapewniania Jakości Kształcenia (dalej: WZZJK).

Projekt programu kształcenia jest opracowywany przez Radę Programową kierunku w oparciu o potencjał i kompetencje kadry naukowej oraz zakres prowadzonych przez nich badań naukowych, a także oczekiwania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych kierunku wobec uzyskiwanych przez absolwentów kompetencji. Informacje w tym zakresie pozyskuje się przy

pomocy przeprowadzanych wśród studentów badań ankietowych, hospitacji zajęć dydaktycznych, systematycznie dokonywanej oceny pracowników, a także dyskusji podejmowanych przez nauczycieli akademickich podczas posiedzeń Rady Wydziału, Rady Programowej Instytutu, a także zebrań WZZJK. W projektowaniu programu kształcenia uczestniczą interesariusze zewnętrzni, z którymi Wydział prowadzi bliską, wieloletnią współpracę (np. trójmiejskie szkoły podstawowe, Thomson Reuters, LPP S.A.). Ich przedstawiciele są członkami Rady Programowej Instytutu oraz tworzą działającą przy Wydziale Radę Pracodawców. Jednostka nie organizuje cyklicznych spotkań z interesariuszami zewnętrznymi, jednakże wymiana informacji oraz pozyskiwanie ich opinii na temat realizowanego programu kształcenia jest zapewnione przez bieżącą współpracę w zakresie praktyk zawodowych dla studentów, doraźne spotkania, których organizacja wynika z aktualnych potrzeb Uczelni lub partnerów zewnętrznych, a także wspólne działania w zakresie realizacji inicjatyw popularno-naukowych, czy kulturalnych.

Monitorowanie programu kształcenia i jego aktualności względem zapotrzebowania rynku pracy prowadzone jest w oparciu o coroczne przeglądy i analizę programów studiów, dokonywaną przez Radę Programową Instytutu, a ich efektem są wnioski kierowane do Rady Wydziału o korektę wskazanego zakresu procesu kształcenia. Okresowy przegląd obejmuje również ocenę sylabusów dokonywaną przez powołanego w tym celu koordynatora. Podsumowaniem projakościowych działań WZZJK jest corocznie opracowywany, a następnie zatwierdzany przez Radę Wydziału Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego (tzw. Raport samooceny). Jego formuła służy kompleksowemu przeglądowi programu kształcenia oraz weryfikacji skuteczności inicjatyw doskonalących bądź działań naprawczych podejmowanych wskutek zdiagnozowanych uprzednio uchybień. Dotychczas Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego był jedynym ogólnodostępnym źródłem informacji na temat prowadzonego procesu ankietyzacji. Ponieważ omówienie wyników opierało się wyłącznie na statystycznym podsumowaniu liczby wypełnionych ankiet, bez wyodrębnienia danych dotyczących ocenianego kierunku studiów oraz wskazania działań podejmowanych w następstwie sformułowanych przez studentów uwag, zaleca się wzbogacenie dotychczasowego sposobu opracowania wyników ankiet o analizę jakościową, wnioski oraz zestawienie proponowanych działań doskonalących. Świadomość studentów w zakresie ich wpływu na sposób realizacji procesu kształcenia może być czynnikiem motywującym do większego zaangażowania w proces ankietyzacji.

W procesie monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia oraz oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni m.in. poprzez wypełnianie przez studentów i absolwentów ankiet oraz ich uczestnictwo w pracach gremiów odpowiedzialnych za jakość kształcenia na kierunku, a także sugestie zgłaszane przez nauczycieli akademickich podczas obrad Rady Wydziału, WZZJK czy Rady Programowej Instytutu. Udział interesariuszy zewnętrznych w monitorowaniu programu kształcenia zapewniony jest dzięki działającej przy Wydziale Radzie Pracodawców, której zadaniem jest opiniowanie programu studiów w zakresie jego spójności z potrzebami rynku pracy oraz oczekiwanymi od absolwentów kierunku kompetencjami. Powołanie Rady Pracodawców potwierdza wykorzystanie w procesie doskonalenia jakości prowadzonego procesu kształcenia, zewnętrznych ocen jakości kształcenia, bowiem sugestię powołania rady współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym sformułowali członkowie Zespołów oceniających

Polskiej Komisji Akredytacyjnej przeprowadzający oceny programowe na wcześniej ocenianych kierunkach filologicznych.

Do źródeł danych wykorzystywanych w monitorowaniu programu kształcenia oraz jego okresowym przeglądzie należą: wyniki anonimowego badania ankietowego studentów (prowadzonego za pomocą Portalu Studenta), wnioski formułowane w wyniku prowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych, obserwacje prowadzone w zakresie preferencji studentów dotyczących wyboru przedmiotów fakultatywnych oraz oferowanych specjalności, a także wyniki dokonywanej przez pracodawców oceny kompetencji studentów realizujących praktyki. Poza możliwością formułowania przez studentów uwag w procesie ankietyzacji, stworzono możliwość bieżącego zgłaszania zapytań i wniosków poprzez dostępny na stronie internetowej wydziału anonimowy „Formularz uwag o jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym”. Przy pomocy badania ankietowego gromadzone są również informacje służące monitorowaniu losów zawodowych absolwentów, które dodatkowo uzupełniane są doraźnie pozyskiwanymi informacjami przekazywanymi przez nauczycieli akademickich utrzymujących kontakt z absolwentami. W odniesieniu do wykorzystywanych w procesie monitorowania źródeł danych należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z opinią WZZJK mały odsetek wypełnionych przez studentów ankiet nie pozwala na w pełni zobiektywizowaną interpretację danych zawartych w ankietach. Prowadzone przez władze wydziału działania promujące korzyści z uczestnictwa w procesie ankietyzacji pozwoliły na kilkuprocentowy wzrost uczestników badania, jednakże wciąż nie można uznać go za miarodajny. Koniecznym jest zatem kontynuowanie rozpoczętych już pilotażowych prób przeprowadzenia ankietyzacji w formie papierowej, której formularz będzie współredagowany przez studentów. Planowane jest również przeprowadzenie ogólnouczelnianej akcji mającej na celu zwiększenie liczby ankiet wypełnianych przez studentów przez zaproponowanie systemu nagród dla studentów zaangażowanych w poprawę jakości kształcenia na swoim kierunku.

Wyniki monitorowania, okresowego przeglądu programu kształcenia oraz oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia wykorzystuje się jako podstawę doskonalenia programu kształcenia, czego potwierdzeniem są wprowadzane zmiany, w tym ostatnia korekta programu studiów wdrażana od początku roku akademickiego 2017/2018 (zmodyfikowanie programów specjalności oferowanych studentom I stopnia: nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych, zarządzanie kulturą, translatoryka i język biznesu oraz na studiach II stopnia: translatoryka i komunikacja międzykulturowa i specjalność nauczycielska). W intencji władz wydziału, będące efektem współpracy nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli współpracujących z kierunkiem interesariuszy zewnętrznych zmiany, lepiej wiążą program studiów z potrzebami rynku pracy. Efektem współpracy z przedstawicielami biznesu było ponadto wprowadzenie zajęć z zakresu komunikacji w sferze biznesu. Potwierdzeniem zaangażowania nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku „filologia rosyjska” było wprowadzenie do oferty kształcenia przedmiotu warsztat kreatywnego myślenia, którego formuła, zakładająca prowadzenie poszczególnych zajęć przez różnych nauczycieli akademickich, łączy wyposażenie studenta w wiedzę oraz umiejętności praktycznego wykonania zadania lub projektu. Celem zajęć, które realizowane są w pierwszym semestrze studiów, jest m.in. wyzbycie się przez studentów nawyku schematycznego myślenia uniemożliwiającego wieloaspektową analizę dzieła literackiego. W wyniku współpracy

nauczycieli akademickich ze studentami zdiagnozowano również potrzebę poszerzenia oferty zajęć dydaktycznych, które pozwalałyby studentom rozwijać umiejętność pracy w zespole oraz realizacji projektów grupowych. Rozwiązaniem było wprowadzenie projektowej formy zajęć z przedmiotu kierunki i metodologie badań w językoznawstwie oraz literaturoznawstwie, a także zastąpienie realizowanych na drugim stopniu studiów praktyk zawodowych projektem studenckim. Sugestie studentów zostały również uwzględnione przez wprowadzenie zajęć lingwistyka polityczna, które początkowo realizowane były w ramach oferty przedmiotów do wyboru, a limity wielkości grup studenckich uniemożliwiały uczestnictwo w nich wszystkich zainteresowanych. Zgodnie z postulatami studentów, w ramach studiów drugiego stopnia zaproponowano obok specjalności nauczycielskiej drugą ścieżkę kształcenia translatoryka i komunikacja międzykulturowa, zapewniającą studentom ukończenie studiów wyposażających ich w konkretne umiejętności w tym zakresie.

3.2.

Informacje dotyczące procesu kształcenia realizowanego na ocenianym kierunku studiów „filologia rosyjska” dostępne są dla różnych grup interesariuszy na stronie internetowej wydziału, której poszczególne zakładki zawierają szczegóły dotyczące studiów prowadzonych w ramach Instytutu Rusycystyki i Studiów Wschodnich (program kształcenia, sylwetka absolwenta, przebieg studiów, program Erasmus+, działalność studenckich kół naukowych). Dane zawarte na stronie internetowej uzupełniają tradycyjne formy upowszechniania informacji takie jak: tablice informacyjne, gabloty wydziałowe i instytutowe, spotkania informacyjne (z kandydatami, studentami, absolwentami). Ponadto w ramach ogólnodostępnych platform wymiany informacji, w tym Facebook, rozpowszechniane są wiadomości dotyczące aktualnie podejmowanych inicjatyw kulturalnych, naukowych, czy też dotyczących planowanych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Uzupełnieniem powyższego jest Portal Studenta, w którym dostępne są oceny oraz przeprowadzane są badania ankietowe mające na celu anonimową ocenę procesu dydaktycznego przez studentów. Służy on również do udostępniania sylabusów zajęć dydaktycznych.

Forma prezentacji danych na stronie internetowej została dostosowana do potrzeb poszczególnych grup interesariuszy z uwzględnieniem przewidywanego sposobu ich wykorzystania (w tym dla osób słabowidzących oraz obcokrajowców). Treści dostępne na stronie internetowej są okresowo monitorowane przez władze dziekańskie, WZZJK, a ponadto oceniane przez studentów wydziału (przede wszystkim przez studentów I roku studiów – ankieta pt. Badanie opinii studentów pierwszych lat studiów o pierwszym kontakcie z UG). Propozycje zmian przekazywane są do akceptacji władzom dziekańskim, które następnie kierują je do administratora wydziałowej strony internetowej w celu zamieszczenia nowej informacji lub aktualizacji treści. Wśród inicjatyw służących rozpowszechnianiu informacji o programie kształcenia, realizacji procesu kształcenia, przyznawanych kwalifikacjach, rekrutacji oraz możliwościach dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów należy wskazać organizowane corocznie Dni Otwarte Wydziału Filologicznego. Należy docenić również inicjatywy rozpowszechniania wiedzy o prowadzonym na kierunku „filologia rosyjska” procesie kształcenia poprzez wykłady organizowane w trójmiejskich szkołach licealnych,

których celem jest zarówno popularyzacja nauki z zakresu filologii rosyjskiej, jak i wsparcie rozwoju intelektualnego młodzieży (np. wykłady dotyczące komunikacji niewerbalnej).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Gdańskiego prowadzący oceniany kierunek studiów „filologia rosyjska” określił, wdrożył i realizuje systemowe działania służące projektowaniu i zatwierdzaniu programów kształcenia. W ramach przyjętych procedur prowadzi również systematyczne monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia. Przeprowadzona przez Zespół Oceniający analiza stanu faktycznego wykazała, iż działania systemu prowadzone są z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy, a także oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, w tym monitoringu karier zawodowych absolwentów, czego efektem są wyżej wymienione przykłady działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia. Do mocnych stron systemu zapewniania jakości kształcenia należy, co potwierdziły przeprowadzone w toku wizytacji spotkania, bliska współpraca studentów i nauczycieli akademickich, która pozwala na zachowanie bieżącej wymiany informacji oraz satysfakcjonującą obie strony realizację procesu kształcenia. Efektem tej współpracy są wspólnie realizowane przedsięwzięcia pozwalające studentom na ukształtowanie, poprzez praktyczne działanie, kompetencji niezbędnych w ich przyszłej pracy zawodowej. Przykładem może być współdziałanie w organizowanej przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego inicjatywie Szkoły Polsko-Rosyjskiej, której uczestnicy zajmują się problematyką polsko-rosyjską w aspekcie historycznym, filologicznym, politologicznym, kulturoznawczym i religioznawczym. Poza wskazanymi w niniejszym opisie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przykładami skuteczności jego funkcjonowania, należy wskazać na stworzenie sprzyjającego poprawie jakości procesu kształcenia Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych. Jego celem jest inspirowanie nauczycieli akademickich do tworzenia własnych projektów dydaktycznych poprzez cykl szkoleń warsztatowych poświęconych nieszablonowym rozwiązaniom dydaktycznym i nowoczesnym metodom kształcenia. Środki finansowe na organizację Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych zabezpiecza utworzony przez Władze Uczelni Fundusz Innowacji Dydaktycznych wspierający realizację innowacyjnych inicjatyw dydaktycznych w Uniwersytecie Gdańskim (np. nowe elementy związane z efektywnością procesu dydaktycznego, elastyczne ścieżki kształcenia, zajęcia eksperymentalne, próbne wdrożenia i pilotażowe cykle zastosowań nowych metod, form i jednostek organizacyjnych nauczania/uczenia się).

W wyniku analizy programu kształcenia dokonanej przez ZO PKA stwierdzono uchybienia, które pomimo sprawnie zorganizowanych i podejmowanych działań na rzecz monitorowania i doskonalenia programu kształcenia, nie zostały zdiagnozowane przez system zapewniania jakości kształcenia np. nieprawidłowości w zakresie realizacji specjalności nauczycielskiej, czy brak spójności kierunkowych efektów kształcenia z obszarowymi efektami kształcenia. Jednocześnie, pomimo dostrzeżonych przez Zespół Oceniający PKA błędów w zakresie kształcenia nauczycieli, wśród działań projakościowych należy wskazać utworzenie Wydziałowego Zespołu ds. Kształcenia Nauczycieli, którego oczekiwanym efektem działań będzie wypełnienie przydzielonych mu zadań (m.in. nadzór nad specjalnościami nauczycielskimi i tokiem studiów nauczycielskich, weryfikacja efektów kształcenia oraz opieka

nad praktykami dydaktycznymi) oraz wyeliminowanie szczegółowo opisanych w kryterium 2 niniejszego raportu uchybień. Do zdiagnozowanych przez Zespół oceniający słabości wymagających podjęcia działań naprawczych należy ponadto zgłaszany przez interesariuszy wewnętrznych niedostatek zasobów bibliotecznych niezbędnych w procesie kształcenia językoznawczego (słowniki i ich aktualne wydania), a także nie w pełni sprawnie działające skrzynki mailowe nauczycieli akademickich.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „filologia rosyjska” wobec czego sformułowane przez Zespół Oceniający uwagi winny być wykorzystane przy poprawie jakości kształcenia jako źródło informacji pozyskanych dzięki zewnętrznej ocenie jakości kształcenia.

Dobre praktyki

Bieżąca możliwość zgłaszania zapytań i wniosków studentów poprzez dostępny na stronie internetowej Wydziału anonimowy „Formularz uwag o jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym”.

Zalecenia

1. Wzmocnienie podejmowanych w ramach procedur systemu działań służących poprawie zwrotności wypełnianych przez studentów ankiet.
2. Weryfikacja skuteczności przyjętych systemem metod monitorowania procesu kształcenia (pomimo sprawnie zorganizowanych i podejmowanych działań na rzecz monitorowania i doskonalenia programu kształcenia, nie zostały zdiagnozowane przez system zapewniania jakości kształcenia np. nieprawidłowości w zakresie realizacji specjalności nauczycielskiej, czy brak spójności kierunkowych efektów kształcenia z obszarowymi efektami kształcenia).
3. Podanie do publicznej wiadomości wyników procesu ankietyzacji studentów oraz poprawa merytorycznej analizy wniosków wynikających z prowadzonego badania ankietowego.
4. Podjęcie skutecznych działań na rzecz diagnozowania uchybień w zakresie infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym np. zasobów bibliotecznych, niesprawności działania poczty elektronicznej nauczycieli akademickich, braku dostępu do sieci Wi-Fi.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1.** Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2.** Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3.** Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Minimum kadrowe na kierunku filologia rosyjska na studiach pierwszego stopnia stanowi obecnie 14 nauczycieli akademickich, w tym 6 doktorów habilitowanych i 8 doktorów. Wśród nich jest 4 literaturoznawców i 10 językoznawców. Na jednego pracownika wchodzi więc około 9 studentów studiów pierwszego stopnia (na studiach licencjackich według stanu na 11 grudnia 2017 roku studiuje 121 studentów).

Minimum kadrowe na kierunku filologia rosyjska na studiach drugiego stopnia stanowi obecnie 10 nauczycieli akademickich (5 doktorów habilitowanych i 5 doktorów). Wśród nich jest 2 literaturoznawców i 8 językoznawców. Na jednego pracownika wchodzącego w skład minimum przypada około 8 studentów studiów drugiego stopnia (na studiach magisterskich według stanu na 11 grudnia 2017 roku studiuje 84 studentów).

Poza nauczycielami wchodzącymi w skład minimum kadrowego zajęcia na studiach pierwszego stopnia prowadzi 4 doktorów i 4 magistrów. Wszyscy są pracownikami IRiSW. Na studiach drugiego stopnia zajęcia prowadzi 6 doktorów, którzy nie są wliczani do minimum kadrowego (3 z nich pracuje w IRiSW, pozostałych 3 jest zatrudnionych w innych jednostkach Uniwersytetu Gdańskiego). Jest to wystarczająca liczba pracowników naukowo-dydaktycznych, by sprawnie zrealizować założone efekty kształcenia.

Istnieje zgodność badań naukowych realizowanych przez nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego z prowadzonymi przez nich zajęciami zarówno w zakresie treści kształcenia określonych dla kierunku filologia rosyjska, jak i założonych efektów kształcenia. Różnorodność zagadnień stanowiących przedmiot badań pracowników IRiSW daje możliwość kompleksowego podejścia do treści kształcenia zaproponowanych dla filologii rosyjskiej i jest gwarancją realizacji programu studiów.

Jak wynika z analizy publikacji literaturoznawców zatrudnionych w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich (kierunek: filologia rosyjska, Załącznik 2.7. do Raportu Samooceny) prowadzą oni badania dotyczące literatury rosyjskiej, poczynając od staroruskiej, a na współczesnej kończąc (w tym: emigracyjnej, popularnej, fantastyki, tworzonej przez kobiety, inspirowanej przez zachodnią filozofię ezoteryczną), literatury powszechnej, komparatystyki (kulturowej i literackiej), semiotyki kultury, rosyjskiej (i szerzej, europejskiej) filozofii oraz myśli społecznej, historii kina i teatru rosyjskiego, teorii literatury i metodologii badań literaturoznawczych oraz kulturoznawczych. Natomiast językoznawcy prowadzą badania z zakresu leksykologii, frazeologii, słowotwórstwa, morfologii, semantyki oraz stylistyki. W kręgu ich zainteresowań naukowych znalazły się również między innymi zagadnienia lingwistyki korpusowej, współczesnego dyskursu rosyjskiego, językoznawstwa porównawczego, przekładoznawstwa, komunikacji międzykulturowej i politycznej oraz glottodydaktyki, pragmatyki komunikacji i kognitywistyki.

Wśród najważniejszych osiągnięć naukowych Instytutu można by wymienić: uczestnictwo w międzynarodowym projekcie moskiewskiego Instytutu Literatury Światowej Rosyjskiej Akademii Nauk (opracowanie archiwaliów i spuścizny Ludwiga Aleksandrowicza Nowikowa); udział w projekcie „Scandica” (*Университетский комплекс ПетрГУ в научно-образовательном пространстве Европейского Севера: стратегия инновационного развития*) realizowanym wspólnie z uniwersytetem w Pietrozawodsku; interdyscyplinarny projekt badawczy Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego *Kultura polska wobec zachodniej filozofii ezoterycznej w latach 1890-1939*; pozyskiwanie wydziałowych grantów dla młodych naukowców i doktorantów; grant na badania naukowe z Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet IV), wydawanie kilku serii wydawniczych (*Światło i ciemność*, *Perswazja językowa w różnych dyskursach*, *W poszukiwaniu tożsamości językowej*, „*Mówimy, jak mówimy...*”, *Socjolingwistyczne badania w teorii i praktyce*, *Słowo z perspektywy językoznawcy i tłumacza*, *Tekst jako kultura. Kultura jako tekst*). Prowadzący zajęcia na kierunku filologia rosyjska czynnie uczestniczą w międzynarodowych interdyscyplinarnych

konferencjach naukowych oraz wyjeżdżają na staże naukowe (Granada, Grodno, Moskwa, Ostrawa, Sofia, Wilno).

Wszyscy pracownicy mają stosowne wykształcenie, prowadzą badania w zakresie swojej dyscypliny oraz realizują odpowiednią liczbę godzin dydaktycznych na kierunku. W zakresie praktycznej nauki języka w trakcie hospitacji dostrzeżono pasywny charakter prowadzenia niektórych zajęć, różny od stylu stosowanego w szkołach językowych, gdzie dynamika i aktywizacja grupy ćwiczeniowej są większe.

4.2.

O obsadzie przedmiotów decydują po konsultacjach z pracownikami kierownicy katedr. Następnie ustalenia podjęte na poziomie katedry są przedstawiane dyrektorowi instytutu. Wtedy też omawia się kwestie związane z przydziałem zajęć doktorantom, wykładowcom z innych wydziałów oraz (ewentualnie) profesorom wizytującym.

Lektura Załącznika 2.5. (Filologia rosyjska – obsada zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2017-2018) upoważnia do stwierdzenia, że poszczególne zajęcia przydzielane są osobom kompetentnym, o czym w przypadku wykładów i ćwiczeń decyduje odpowiedni dorobek naukowy, lub – to dotyczy praktycznej nauki języka rosyjskiego – bardzo dobre przygotowanie z zakresu glottodydaktyki. Ważną rolę w procesie nauczania odgrywają oczywiście zatrudnieni w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich native speakerzy. Przy konstruowaniu obsady zajęć pod uwagę bierze się przede wszystkim specjalizacje naukowe pracowników oraz ich fachowość, profesjonalizm i kreatywność dydaktyczną. Na uwagę zasługuje zgodność doświadczenia zawodowego nauczycieli zdobytego poza uczelnią z zakresem prowadzonych zajęć. Przykładem są pracownicy naukowcy na specjalności translatorycznej, którzy jednocześnie są aktywnymi praktykami-tłumaczami, w tym również tłumaczami przysięgłymi. Metodykę nauczania języków obcych prowadzi pracownik naukowy, który równolegle pracuje w liceum ogólnokształcącym. Większość pracowników dydaktycznych deklaruje również pracę w szkołach językowych. Na zajęciach przekazywane są cenne porady praktyczne, które będzie można wykorzystać w pracy zawodowej.

4.3.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich są skutecznie zachęceni i wspierani w zakresie aktywności naukowej (o czym świadczy m.in. Załącznik 2.7. do Raportu Samooceny): wydają kolejne monografie, publikują artykuły w prestiżowych czasopiśmie specjalistycznych, uczestniczą w międzynarodowych konferencjach naukowych oraz – co jest bardzo ważne dla prawidłowego rozwoju młodej kadry naukowej – wygłaszają referaty na zebraniach naukowych swoich katedr.

Pracownicy IRiSW są zatrudniani i awansowani w drodze konkursu. Kadra akademicka Uniwersytetu Gdańskiego jest oceniana co dwa lata, poza tym na kierunku funkcjonuje wewnętrzny system hospitacji zajęć przez kierownika katedry lub osobę przez niego upoważnioną. Wszyscy pracownicy instytutu składają sprawozdania roczne z działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. Funkcjonuje również (różnie oceniany) system elektronicznych anonimowych ocen studenckich.

We współpracy ze „Szkołą Tutorów Akademickich” – szkoleniem tutorskim prowadzonym przez Collegium Wratislaviense - zainicjowano w jednostce realizację projektu „W trosce o jakość w ilości – program interdyscyplinarnego wspierania studenta filologii obcej w oparciu o metodę tutoring akademickiego w Uniwersytecie Gdańskim”. W rezultacie realizacji projektu powstało Centrum Tutorów UG, którego działalność polega na interdyscyplinarnej współpracy dydaktycznej tutorów akademickich UG w oparciu o metodę *Design Thinking* oraz jej aplikację

na zajęciach fakultatywnych i seminaryjnych ze studentami kierunków filologicznych (obcych oraz polskiej). Centrum Tutorów UG jest dofinansowane z Funduszu Innowacji Dydaktycznych UG i jest projektem międzywydziałowym, skierowanym do certyfikowanych Tutorów Uniwersytetu Gdańskiego, a także chętnych nauczycieli akademickich pracujących jako mentorzy, promotorzy prac dyplomowych i magisterskich, opiekunowie i mentorzy doktorantów. Na cyklicznych, czterech w roku spotkaniach CT UG, prowadzone są dyskusje, warsztaty doskonalące oraz integracyjne dla tutorów, superwizje oraz spotkania ze studentami. Spotkania są otwarte dla wszystkich zainteresowanych nauczycieli akademickich UG. Pracownicy kierunku filologia rosyjska uczestniczą w projekcie.

Na podnoszenie kompetencji dydaktycznych pozytywnie wpływa wymiana naukowa z Grodnem, Kaliningradem i Moskwą. Organizowane są szkolenia dotyczące nowych metod nauczania języków obcych prowadzone przez wykładowców Rosyjskiego Uniwersytetu Przyjaźni Narodów (Moskwa, znanym jako RUDN University – Rossijskij Uniwiersitet Družby Narodow) i Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego („Nauczanie języka rosyjskiego jako obcego we współczesnym środowisku edukacyjnym”).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka spełnia wszystkie wymogi dotyczące minimum kadrowego, określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 26. września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (§7.1 ust. 2d i 2e, §10, ust. 2 i 3 oraz §12, ust. 2 (1a) i (1b)). Wysoko należy ocenić aktywność naukową (serie wydawnicze instytutu, publikacje, staże zagraniczne, wymiana pracowników z uczelniami rosyjskimi oraz białoruskimi, co przekłada się na kolejne doktoraty i habilitacje), zaangażowanie dydaktyczne pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku filologia rosyjska. Podejmowane są inicjatywy, których celem jest przełamywanie rutyny (np. zajęcia wprowadzone do planu studiów po raz pierwszy w roku akademickim 2017/2018: Warsztat kreatywnego myślenia).

Polityka kadrowa jest prowadzona w taki sposób, aby zatrudniani byli zarówno doświadczeni pracownicy naukowcy, jak i młoda kadra, rozwijająca karierę naukową. Dzięki temu udało się uniknąć luki pokoleniowej. Pracownicy mają możliwość szkolenia się, podwyższania kompetencji (różnorodne propozycje zarówno uniwersyteckie (np. Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych), jak i zewnętrzne (np. wymiana kadry z Państwowym Uniwersytetem w Grodnie). Poziom prowadzonych zajęć jest oceniany przez hospitacje, którym podlegają okresowo wszyscy pracownicy. Stan badań naukowych jest weryfikowany przez coroczne sprawozdania z osiągnięć naukowych (publikacje, konferencje, wykłady gościnne, itd.) składane przez pracowników. Ankiety oceny zajęć wypełniane przez studentów są brane pod uwagę przy dwuletniej ocenie pracownika na poziomie Wydziału.

Dobre praktyki

Zalecenia

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostka prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wyraźnie widać to już na etapie kształtowania oferty edukacyjnej, czego dowodzi wprowadzenie na studiach I stopnia kierunku nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych, który zastąpił w roku akademickim 2017/2018 specjalność nauczycielską. Osoby biorące udział w spotkaniu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego potwierdzały również, iż ich sugestie dotyczące programu studiów i pożądaných efektów kształcenia są brane pod uwagę (przedstawiciel Thomson Reuters, wprowadzenie takich przedmiotów jak andragogika i metodyka nauczania języka rosyjskiego na kursach językowych).

Instytut Rusycystyki i Studiów Wschodnich współpracuje z LO w Gdyni i z Zespołem Szkół Administracyjno-Ekonomicznych w Gdyni, realizując w wymienionych placówkach *warsztaty metodyczne*, a w bieżącym roku akademickim część zajęć z *Metodyki nauczania języka rosyjskiego* (15 godzin) odbędzie się w X LO w Gdyni. Przykładem innej formy współpracy jest udział studentów w projekcie *Integracyjny Polsko-Ukraiński Obóz Społecznej Przedsiębiorczości* Fundacji Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej czy organizacja wspólnie z Akademickim Centrum Kultury UG *Dni Cyryla i Metodego*. W ramach współpracy z Bałtyckim Federalnym Uniwersytetem im. Kanta w Kaliningradzie organizowane są 3 duże imprezy: *Dyktando z języka rosyjskiego dla Studentów i licealistów*, *Międzynarodowa Olimpiada z Języka, Literatury i Kultury Rosyjskiej i Konkurs translatorski*.

Przez cały czas prowadzona jest analiza potrzeb rynku pracy, a informacje zwrotne, docierające od partnerów społecznych, m. in. w formie opinii o praktykantach, są uważnie analizowane i stanowią podstawę wprowadzania modyfikacji do programu kształcenia.

W ocenianym obszarze dużą rolę do odegrania ma Rada Pracodawców – z uwagi jednak na to, że okres jej funkcjonowania jest jeszcze krótki, brak jest informacji na temat wyników jej działania. Na stronie internetowej wydziału pod adresem https://fil.ug.edu.pl/studia_wydzial_filologiczny/jakosc_ksztalcenia/zespoły_i_rady podany jest jej skład i zadanie, sformułowane w sposób następujący: „Zadaniem Rady jest opiniowanie programów studiów na Wydziale Filologicznym UG i założonych w nich efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz oczekiwanych od absolwentów wydziału kompetencji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a także inicjowanie innych form współpracy z Wydziałem”. Na stronie brak jest informacji na temat spotkań, ewentualnie efektów jej działania.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się w drodze komunikacji bezpośredniej na bazie codziennych kontaktów personalnych, czemu sprzyja fakt, iż obecnie wielu pracowników naukowo-dydaktycznych pracuje również w innych firmach i instytucjach (X LO w Gdyni, Stowarzyszenie Szkoły Gedanensis (Szkoła podstawowa i Gimnazjum), English Unlimited - Szkoła Języków Obcych, Ambit szkoła językowa, Szkoła językowa Siesta, Profi-Lingua oraz Distinction Language Centre – razem 8 osób pracujących na stanowisku nauczycieli lub lektorów języka rosyjskiego; obsługa w zakresie tłumaczeń pisemnych i ustnych: Wydawnictwo Wagros, Autodiagger Gdańsk, Alter Polis Gdańska Pracownia Urbanistyczna, Urząd Gminy Przywidz, Hotel „Gdańsk”, Elma Energia, Olsztyn, LPP „Cropp Town”, „Reserved”, Polska Federacja Armsportu, Poltraf, Trafag – 3 osoby; tłumacz przysięgły - 1 osoba; tłumaczenia niewierzytelne, tłumaczenia ustne konferencyjne symultaniczne i konsekwentne oraz ustne środowiskowe - 1 osoba; współpraca z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w zakresie matury z języka angielskiego (poziom podstawowy, rozszerzony i

dwujęzyczny, szkolenia dla przyszłych egzaminatorów, egzaminator, weryfikator/egzaminator powtórnego sprawdzania oraz przewodniczący zespołu egzaminatorów - 1 osoba).

Współpraca ta obejmuje głównie działania nieformalne i ma na celu zapewnienie absolwentom kierunku filologia rosyjska możliwość znalezienia dobrze płatnej pracy, a w trakcie studiów – odbycia praktyk zawodowych i pedagogicznych. Uczelnia w tym zakresie współpracuje z następującymi instytucjami: Pezal Product Line Sp. z o.o., „Mercor” SA, Gospodarstwo Rolne Wioletta Czarnecka, Piotr Czarnecki, PCC Intermodal SA, FOCUS s.c., Thomson Reuters, Gremi sp. z o.o., Wydawnictwo Baldar Michał Krzywicki, AG Konsult, Tubus International sp. z o.o., Michel Laboratory sp.j. Pawluczuk, Unifeeder Polska A/S SA, „Wolność” sp. z o.o., MP Meble Popławscy, Europejska Fundacja Praw Człowieka.

W zakresie kształcenia na specjalności nauczycielskiej, współpraca obejmuje takie placówki, jak: Zespół Szkół Sportowych i Ogólnokształcących w Gdańsku, Zespół Szkół Gedanensis w Gdańsku, Zespół Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego w Gdańsku, Zespół Szkół nr 15 w Gdyni, X LO w Gdyni, Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach, V LO w Gdańsku, VIII LO w Gdańsku, Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach, Zespół Szkół Miejskich nr 2 w Mińsku Mazowieckim, Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 w Bydgoszczy, SP nr 12 w Elblągu, Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących w Elblągu, Zespół Szkół w Krynicy Morskiej, Przedszkole im. św. Jana de la Salle w Gdańsku.

Współpraca z wyżej wymienionymi firmami i instytucjami, stanowiącymi jednocześnie praktykodawców i potencjalnych pracodawców, pozwala na aktualizację i modernizację programów kształcenia i dostosowanie ich jednocześnie do potrzeb rynku pracy. Jest to współpraca planowa i systematyczna, mająca na celu pełną realizację programu studiów.

Oceniana jednostka współpracuje z wiodącymi ośrodkami akademickimi i naukowymi w Polsce. W ramach tej współpracy dokonywana jest wymiana studentów w ramach programów MOST, odbywają się staże naukowe, konsultacje, okrągłe stoły, sympozja, wymiana doświadczeń, udział w konkursach i olimpiadach dla studentów, konferencje, wspólne projekty naukowe itp.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka skutecznie realizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w wyniku której jej działalność jest znana szerszemu kręgowi społecznemu. Należy podkreślić fakt, iż interesariusze zewnątrzni mają wpływ na dostosowywanie efektów kształcenia do realiów zmieniającego się rynku pracy, co znalazło potwierdzenie w rozmowach zarówno z Zespołem ds. Jakości Kształcenia, jak i w rozmowach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (np. przedstawicielem Thompson Reuters). Efektem takiej współpracy jest wyżej wymienione zastąpienie na studiach I stopnia specjalności nauczycielskiej specjalnością nauczanie języka rosyjskiego na specjalistycznych kursach językowych.

Dobre praktyki

Zalecenia

Opracowanie regulaminu i statutu Rady Pracodawców oraz dokumentowanie jej spotkań i inicjatyw.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu ksztalcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Umiejdzynarodowienie procesu ksztalcenia w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich UG znajduje oparcie w postaci umów o wspólnpracę zawartych z uczelniami zagranicznymi i jest realizowane w formie wyjazdów nauczycieli akademickich i studentów na staże i konferencje zagraniczne oraz przez przyjazdy zagranicznych profesorów wizytujących z wykładami, a także przyjazdy studentów z zagranicznych ośrodków naukowych w ramach programu Erasmus+. Istotnym wyrazem współpracy międzynarodowej jest udział studentów w międzynarodowych konkursach i dyktandach. Owocuje to podjętymi wspólnymi badaniami oraz przygotowanymi publikacjami. Doświadczenia zdobywane na uczelniach zagranicznych w wpływają na ksztaltowanie koncepcji ksztalcenia na kierunku.

Instytut ma podpisane umowy z następującymi ośrodkami zagranicznymi: Bałtycki Federalny Uniwersytet im. I. Kanta, Państwowy Instytut Języka Rosyjskiego A.S. Puszkina w Moskwie, Instytut Kultury Słowiańskiej w Moskwie, Tomski Uniwersytet Państwowy, Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały w Grodnie, Rosyjski Uniwersytet Przyjaźni Narodów w Moskwie (RUDN). Jednostka współpracuje też z litewską Fundacją Praw Człowieka oraz Językowym Klubem POPOLSKU z Kaliningradu.

W latach 2012-2018 trzynastu profesorów z wizytowanej jednostki wyjechało do następujących ośrodków naukowych: Trinity College Dublin, Universidad de Granada, Ostravska Universita, Uniwersytet w Kolonii Niemcy, Uniwersytet Wileński, New Bulgarian University. Przedstawiciele jednostki mogą wyjeżdżać na stypendia zagraniczne w ramach programu Erasmus+ oraz programu Unii Europejskiej KA107, oferującego środki finansowe na wyjazdy do Rosji. Jest duże zainteresowanie wyjazdami na Erasmus ze strony pracowników, ale instytut otrzymuje zbyt mało miejsc, gdyż na cały wydział przypada tylko 6 miejsc. Dużym zainteresowaniem cieszą się 3-miesięczne staże w Grodnie i konkursy na tygodniowy wyjazd do Kaliningradu.

W tym okresie do instytutu przyjeżdżali naukowcy z Universidad de Granada, New Bulgarian University, Ostravska Universita, Uniwersytetu im. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie, Vilnius University, RUDN-University Moskwa. W instytucie cyklicznie odbywają się spotkania z zagranicznymi gośćmi, którzy opowiadają o kulturze i sztuce krajów wschodnich. Do jednostki przyjeżdżają z wizytami studyjnymi młodzi z Rosji, Ukrainy oraz Białorusi, w których przygotowaniu uczestniczą studenci ocenianego kierunku.

W roku akademickim 2015/2016 z wyjazdów na stypendia zagraniczne skorzystało 7 studentów ocenianego kierunku, a w roku akademickim 2016/17 - 1 osoba. Studenci kierunku filologia rosyjska w ramach programu Erasmus+ wyjeżdżają najczęściej do New Bulgarian University w Sofii, Uniwersytetu Ostrawskiego w Ostrawie oraz Uniwersytetu im. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie. Program Erasmus nie umożliwia wyjazdów do Rosji.

Student decydujący się na odbycie części studiów w uczelni zagranicznej zobligowany jest do sporządzenia listu motywacyjnego oraz uzyskania listu polecającego od nauczyciela praktycznej nauki języków obcych. Przy rekrutacji czynnikiem decydującym jest również średnia ocen kandydata. Jednostka stwarza warunki sprzyjające umiejdzynarodowieniu procesu

kształcenia. Są organizowane spotkania mające na celu promocję mobilności studenckiej, podczas których zainteresowani mogą uzyskać niezbędne informacje odnoszące się do kwestii formalnych oraz zagranicznych uczelni. Uczestniczą w nich studenci, którzy opowiadają o swoich doświadczeniach związanych z wymianą międzynarodową. W roku akademickim 2017/2018 przyjechało dwoje studentów w ramach programu Erasmus.

We współpracy z BFU (Bałtycki Federalny Uniwersytet) corocznie organizowana jest Międzynarodowa Olimpiada z Języka, Literatury i Kultury Rosyjskiej, w której uczestniczą studenci filologii rosyjskiej. Ponadto wspólnie organizowane jest dyktando z języka rosyjskiego. Studenci uczestniczą w konkursach krajoznawczych oraz konkursach wiedzy o Rosji.

W jednostce są zatrudnieni *native speakerzy*, a pozostała część kadry posiada wysokie kompetencje językowe. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są od drugiego semestru pierwszego roku studiów w języku rosyjskim, co umożliwia zdobycie odpowiednich kwalifikacji językowych przez studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umiejscowienie procesu kształcenia, systematycznie się rozwija i obejmuje ożywione kontakty z wieloma instytucjami zagranicznymi, przez co wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Filologia rosyjska z natury rzeczy oferuje kształcenie w języku rosyjskim. W ramach studiów wschodnich studenci uczą się chińskiego osiągając poziom zaawansowany. Mają też możliwość uczestniczenia w zajęciach z praktycznej nauki języka angielskiego.

Dobre praktyki

Zalecenia

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1.** Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2.** Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3.** Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Instytut Rusycystyki i Studiów Wschodnich mieści się w niedawno (2015) oddanym do użytku budynku neofilologii (ul. Wita Stwosza 51). Warunki do pracy są znakomite. Wszyscy użytkownicy (a więc nie tylko pracownicy i studenci instytutu) tego gmachu mają do swojej dyspozycji: 4 aule (3 na 108 osób, jedna na 122) wyposażone w sprzęt multimedialny, 2 sale komputerowe (każda na 25 osób), 2 laboratoria językowe (system SANACO umożliwia m.in. tłumaczenie symultaniczne czy też konsekwentne), 3 sale do tłumaczeń pisemnych, 9 sal wykładowych z wyposażeniem multimedialnym (dla grup od 48 do 66 osób), 16 sal ćwiczeniowych z wyposażeniem multimedialnym (dla grup od 21 do 36 osób), 6 sal

ćwiczeniowych wyposażonych w tablice multimedialne (dla grup od 28 do 30 osób), 25 sal ćwiczeniowych (dla grup od 18 do 36 osób), bogato wyposażoną salę teatralną (na 400 osób, wyposażoną w 8 stanowisk [4 kabiny] do tłumaczeń symultanicznych).

Liczba kabin jest wystarczająca. Niewielka część zajęć (zazwyczaj jeden przedmiot na III roku studiów pierwszego stopnia i tyle samo na studiach drugiego stopnia) prowadzona jest na stanowiskach przygotowujących do pracy tłumaczy symultanicznych. Dotyczy to tylko studentów, którzy wybrali specjalność translatoryczną. Większa część zajęć prowadzona jest w salach wyposażonych w system SANAKO, bardziej rozległy pod względem możliwości wyboru rodzaju tłumaczenia.

Sala teatralna wykorzystywana jest na potrzeby konferencji naukowych, wykładów gościnnych, konkursów, olimpiad, dyktand. Studenci mogą tu doskonalić umiejętności, tłumacząc filmy i inne materiały audiowizualne (w tym wystąpienia ustne) m.in. w ramach Bałtyckiego Festiwalu Nauki. Doskonałe warunki do pracy mają także pracownicy instytutu: doktorzy habilitowani mają do swojej dyspozycji cały gabinet, doktorzy i magistry dzielą gabinet z drugą osobą. Wszędzie można korzystać z sieci bezprzewodowej umożliwiającej dostęp do Internetu. Budynek neofilologii jest przystosowany do osób z ograniczonymi możliwościami ruchowymi oraz dla osób niedowidzących i niedosłyszących.

7.2.

Na terenie kampusu uniwersyteckiego Oliwa pracownicy i studenci Instytutu Rusycystyki i Studiów Wschodnich mają do swojej dyspozycji supernowoczesną główną Bibliotekę Uniwersytecką i jej filie: Bibliotekę Humanistyczną, Bibliotekę Filozoficzną i przede wszystkim Bibliotekę Neofilologiczną mieszczącą się w budynku neofilologii. Biblioteka Główna otwarta jest codziennie od 8.00 do 20.00, a w czasie trwania sesji egzaminacyjnej co najmniej do godziny 21.00. Zasoby BUG obejmują ponad 1,5 mln woluminów oraz ponad 170 tys. czasopism. Biblioteka Neofilologiczna dysponuje 70 miejscami czytelnictwami, ma księgozbiór liczący ponad 61 tysięcy woluminów książek i ponad 1160 woluminów czasopism. Biblioteka jest wyposażona między innymi w komputery, kserokopiarki, drukarki, skanery, powiększalniki stacjonarne dla słabowidzących oraz urządzenia elektroniczne iLiad (e-czytniki). Elektroniczna legitymacja studencka jest jednocześnie kartą biblioteczną działającą we wszystkich filiach bibliotecznych. Zasoby elektroniczne dostępne są w sieci uniwersyteckiej lub z komputerów domowych poprzez usługę VPN.

Poza Biblioteką Neofilologiczną funkcjonuje również podręczna Biblioteka Instytutowa, której zasoby podzielone według dyscyplin oraz specjalności znajdują się w gabinetach wykładowców (z reguły są te tytuły podane w sylabusach). Te książki można wypożyczać w godzinach konsultacji pracowników. W Instytucie funkcjonuje również elektroniczna dystrybucja materiałów do zajęć. Wszystkie pozycje literatury przedmiotu ujęte w sylabusach są dostępne także w czytelniach i wypożyczalniach BUG lub w otwartych zasobach Internetu. Niekiedy brakuje odpowiedniej ilości woluminów określonych pozycji. Księgozbiór jest uzupełniany na bieżąco pod wpływem uwag nauczycieli akademickich zgłaszających postulaty zakupu nowych pozycji.

7.3.

Infrastruktura budynku zaspokaja wszystkie potrzeby jego użytkowników. Na filologii rosyjskiej pracownicy i studenci korzystają z portalu pracownika i studenta, ułatwiającego komunikację nauczycieli akademickich ze studentami. Podczas spotkań zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z pracownikami i studentami utyskiwano jedynie na jakość połączeń z Internetem. Podjęto jednak działania naprawcze polegające na wyłonieniu innego podmiotu obsługującego infrastrukturę informatyczną.

Dla obserwatora z zewnątrz rzuca się w oczy brak ławek (krzesel) na korytarzach i studenci muszą siedzieć na podłodze, ale – jak się okazało – zadecydowały o tym przepisy przeciwpożarowe. Na terenie budynku neofilologii nie ma też baru (stołówki) czy chociażby automatów, ale tu z kolei obowiązuje (wymogi Unii Europejskiej) pięcioletnia karencja na prowadzenie tego typu działalności. Na szczęście niedaleko znajduje się duża tzw. naleśnikarnia.

W budynku Wydziału Filologicznego można zauważyć niewykorzystaną przestrzeń, która powinna zostać przeznaczona na miejsca do odpoczynku dla studentów. W opinii tej grupy interesariuszy wewnętrznych brakuje miejsc, gdzie mogliby spędzić czas pomiędzy zajęciami dydaktycznymi. Zasadnym byłoby zaadaptowanie jednego z pomieszczeń na pomieszczenie socjalne, którego brak jest dostrzegany przez studentów.

Jednostka w niepełnym zakresie zapewnia udział studentów w procesie monitorowania i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego. Studenci przekazują uwagi odnoszące się do infrastruktury wydziału. W związku z ich opiniami na Wydziale Filologicznym powstanie pomieszczenie socjalne. Przedstawiciele tej grupy interesariuszy wewnętrznych nie mają jednak możliwości przekazywania informacji na temat książek, które powinny zostać zakupione do biblioteki.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dedykowana procesowi kształcenia na kierunku filologia rosyjska umożliwia uzyskiwanie i weryfikację efektów kształcenia z obszaru kierunku studiów, ale też z zakresu kompetencji społecznych. Oferowane warunki zarówno na uczelni, jak i w czasie praktyk studenckich, są adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy absolwenta. Elementy wyposażenia, w tym wykorzystywane oprogramowanie, nie odbiegają od aktualnie dostępnych na rynku pracy, a nawet przewyższają je (wyposażenie sal, w których odbywa się praktyczna nauka języka, jest lepsze niż wyposażenie w szkołach). Mankamentem jest ustawienie stołów w salach ćwiczeń (przodem do wykładowcy, do tablicy), które nie zachęca do interakcji między uczestnikami zajęć (studenci mogą pracować w parach, siedząc obok siebie, nie ma możliwości tworzenia grup). Warunki w wielu przypadkach pozwalają symulować rzeczywiste stanowisko pracy – na przykład sala pozwalająca zapoznać się z warunkami pracy tłumacza symultanicznego i nabrać praktyki w zakresie takich tłumaczeń.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są aktualne i dostosowane do zakresu tematycznego wynikającego z realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Studenci sygnalizują jednak, że wielkość tych zasobów jest nieco mniejsza niż wynikałoby z liczebności studentów, szczególnie w zakresie pozycji stanowiących literaturę obowiązkową.

Dobre praktyki - brak

Zalecenia

Zaleca się zwiększenie liczby egzemplarzy pozycji książkowych wskazanych w sylabusach do przedmiotów.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Studenci filologii rosyjskiej otrzymują odpowiednie wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Z punktu widzenia tej grupy interesariuszy wewnętrznych największym atutem ocenianego kierunku studiów jest możliwość częstych konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi oraz indywidualizacja procesu kształcenia. Podkreślono również wysokie kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia.

Kadra dydaktyczna dostępna jest dla studentów podczas licznych dyżurów dostosowanych do potrzeb tej grupy. Możliwy jest również kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej. W trakcie trwania procesu dydaktycznego kształtuje się relacja pomiędzy studentami a prowadzącymi zajęcia mająca charakter tutoringu. Najbardziej zaangażowani studenci objęci są indywidualną opieką, dzięki czemu mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe. Rozmowy z pracownikami naukowo-dydaktycznymi odbywają się w języku rosyjskim, co dodatkowo umożliwia studentom rozwijanie kompetencji językowych.

Na pierwszych zajęciach przekazywane są informacje odnoszące się do warunków zaliczania przedmiotu. Studentom udostępniane są materiały wykorzystywane podczas zajęć dydaktycznych. Są one bardzo przydatne, a ich jakość oceniona została wysoko. Po sesji egzaminacyjnej odbywają się konsultacje, w czasie których istnieje możliwość uzyskania informacji na temat osiągniętych efektów kształcenia. Metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są bardzo różnorodne.

Stosowane są czynniki motywujące do osiągnięcia lepszych wyników w nauce. Studenci mogą się ubiegać o Stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz brać udział w wyjazdach naukowych. Jednostka umożliwia udział przedstawicielom tej grupy w szkołach letnich oraz seminariach wyjazdowych. Osoby w nich uczestniczące muszą znać język rosyjski na wysokim poziomie.

Jednostka współpracuje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, co pozwala na udział studentów w projektach realizowanych przez te podmioty. Organizowane są wizyty studyjne młodzieży z Rosji, Ukrainy oraz Białorusi, w których przygotowaniu uczestniczą studenci ocenianego kierunku.

Studenci biorą udział w warsztatach kreatywnego myślenia. Jest to przedmiot obowiązkowy na I roku studiów I stopnia. Podzielony został na 4 bloki tematyczne, w których występuje część praktyczna oraz teoretyczna. Pod rozważę należy jednak poddać sposób przeprowadzania wskazanych zajęć. Część osób uczestniczących w warsztatach nie jest zadowolona z doboru treści przedmiotowych.

W jednostce funkcjonuje wydziałowy organ samorządu studenckiego. Mają oni zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony władz dziekańskich. Mogą korzystać z infrastruktury wydziału, a ich inicjatywy są wspierane przez kadrę dydaktyczną. Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego animuje życie kulturalne studentów, organizując spotkania, koncerty oraz akcje charytatywne.

Działalność naukowa studentów wspierana jest przez władze jednostki. Na Wydziale Filologicznym zarejestrowane jest jedno koło naukowe, które skupia studentów filologii rosyjskiej. Studenckie Koło Naukowe „Łomonosow” zajmuje się rozpowszechnianiem kultury rosyjskiej, jest współorganizatorem konkursów recytatorskich oraz dyktanda z języka rosyjskiego. Członkowie koła mają możliwość wyjazdów na konferencje naukowe oraz publikowania artykułów naukowych. Opiekun naukowy zapewnia odpowiednie wsparcie merytoryczne. Procedura rozdziału środków na działalność kół naukowych jest przejrzysta. W roku akademickim są dwa okresy, podczas których można składać wnioski o dofinansowanie. Przekazywane fundusze są wystarczające. Studenci działający w organizacji współpracują z instytucjami zewnętrznymi. Wspólnie z Bałtyckim Uniwersytetem Federalnym im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie organizowane jest dyktando dla studentów oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Odbywa się również coroczna Międzynarodowa Olimpiada z Języka, Literatury i Kultury Rosyjskiej. Wkrótce zarejestrowane zostanie koło naukowe miłośników gramatyki historycznej i języka staro-cerkiewnego.

W Uniwersytecie Gdańskim funkcjonuje Biuro Karier. W ramach działalności studenci mają możliwość konsultacji z doradcą zawodowym. Organizowane są szkolenia z zakresu umiejętności miękkich dla małych grup studentów. W styczniu szkolenie dotyczyło wypełniania dokumentów aplikacyjnych w języku angielskim, a w lutym przeprowadzono szkolenie „Jak przygotować idealne CV”. Studenci filologii rosyjskiej są mało zainteresowani karierą zawodową, a bardziej nastawieni na realizowanie swojej pasji. Posiadają oni wiedzę na temat podejmowanych inicjatyw w uczelni, jednak rzadko z nich korzystają. W chwili wizyty ZO PKA Biuro nie dysponowało żadnymi ofertami staży dla kierunku filologia rosyjska. Dla absolwentów tego kierunku jest również coraz mniej ofert pracy. Jednostka współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz Powiatowym Urzędem Pracy. Na stronie internetowej publikowane są oferty praktyk i staży. Uniwersytet Gdański jest co roku gospodarzem Akademickich Targów Pracy, podczas których studenci mogą zapoznać się z ofertą kilkudziesięciu pracodawców. Organizowany jest również Piknik z Karierą, mający na celu integrację środowiska społeczno-gospodarczego z interesariuszami wewnętrznymi uczelni.

Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, o czym są odpowiednio poinformowani. Mogą oni uczęszczać na zajęciach wybranej grupy zajęciowej oraz składać egzaminy w ustalonym terminie.

Obsługa administracyjna w ocenianej jednostce charakteryzuje się wysokim poziomem. Kontakt pomiędzy pracownikami administracyjnymi oraz studentami jest bardzo dobry. Godziny otwarcia dziekanatu są satysfakcjonujące. W wyjątkowych sytuacjach studenci mogą

uzyskać pomoc poza wskazanymi terminami. Wnioski i skargi studentów są rozpatrywane sprawnie. Mogą oni liczyć na wsparcie władz jednostki w zakresie rozwiązywania problemów. Opieka i wsparcie uwzględnia potrzeby studentów niepełnosprawnych. Na Uniwersytecie Gdańskim funkcjonuje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, które zajmuje się projektowaniem i tworzeniem rozwoju systemu wsparcia osób niepełnosprawnych. Wydział Filologiczny zapewnia przedstawicielom tej grupy warunki umożliwiające ich aktywny udział w procesie dydaktycznym.

Istnieje problem z rejestracją na zajęcia z wychowania fizycznego. System rejestracji jest wadliwy i bardzo często się zacina, uniemożliwiając wybranie interesujących dyscyplin.

8.2.

Jednostka zapewnia studentom dostęp do aktualnych informacji o formach opieki i wsparcia za pośrednictwem strony internetowej oraz mediów społecznościowych.

Ocena systemu opieki i wsparcia dla studentów, poziomu obsługi administracyjnej oraz jakości kadry wspierającej proces kształcenia jest dokonywana przez studentów. Przedstawiciele tej grupy interesariuszy wewnętrznych wypełniają okresowe ankiety ewaluacyjne oraz przedstawiają uwagi podczas nieformalnych kontaktów z przedstawicielami władz jednostki. Mają oni świadomość wpływu wyników ewaluacji na podejmowane działania, w ich ocenie stanowią one podstawę prowadzenia polityki kadrowej. Po przekazanych uwagach zmienił się model prowadzenia niektórych zajęć dydaktycznych. Ankiety pozwalają na przekazanie potrzebnych informacji w sposób kompleksowy. Szczegółowe wyniki ewaluacji nie są udostępniane studentom, którzy nie posiadają informacji o dokładnej procedurze postępowania w związku z dokonaną oceną.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

ZO PKA stwierdził znaczącą identyfikację studentów z jednostką, co wyraziło się w deklaracji, że zdecydowaliby się ponownie na wybór tego kierunku. Atutami ocenianego kierunku jest indywidualne podejście w trakcie procesu kształcenia, który przyjmuje postać tutoringu. Edukacja spersonalizowana oparta na umiejętnym zadawaniu pytań, naprowadzaniu na nowe pola dociekań badawczych, nową wiedzę, choć sięga czasów antycznych, postrzegana jest jako wysoce wyjątkowa oferta dla ambitnych studentów z wysokimi oczekiwaniami. Tworzy propozycję opartą na dobrowolności i przestrzeń wspólnego z tutorem dociekania intelektualnego na miarę własnych potrzeb i możliwości. Opieka i wsparcie uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, umożliwia aktywny udział w całym procesie dydaktycznym osobom niepełnosprawnym. Jednostka zapewnia wsparcie merytoryczne oraz finansowe studenckiemu ruchowi naukowemu i Wydziałowej Radzie Samorządu Studenckiego. Warto podkreślić dobrą komunikację oraz otwartość na nowe inicjatywy władz jednostki. Podkreślić należy kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Mechanizm motywowania studentów do osiągania lepszych wyników nauczania i uczenia się w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich funkcjonuje prawidłowo.

Dobre praktyki - brak

Zalecenia - brak

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „filologia rosyjska” prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego.